ხარისხის მართვის პროექტებით გამოწვეული შესაბამისი ცვლილებები აუდიტის სხვა საერთაშორისო სტანდარტებსა (ასს) და დაკავშირებულ მასალაში

ხარისხის ~~კონტროლის~~ მართვის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების წინასიტყვაობა

შესავალი

1. *ხარისხის ~~კონტროლის~~ მართვის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების* ცნობარის წინასიტყვაობა გამოიცა იმ მიზნით, რომ ხელი შეუწყოს აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოცემული დოკუმენტების მოქმედების სფეროსა და უფლებამოსილების უკეთ გაგებას, რაც ჩამოყალიბებულია დოკუმენტში - აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს კომპეტენცია.

აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოცემული საერთაშორისო სტანდარტების უფლებამოსილება

10. ხარისხის ~~კონტროლის~~ მართვის საერთაშორისო სტანდარტები (~~ხჯსს-ები~~) (ხმსს-ები) უნდა გამოიყენებოდეს ყველა სახის მომსახურებაში, რომელსაც მოიცავს აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს სტანდარტები.

ხარისხის ~~კონტროლის~~ მართვის საერთაშორისო სტანდარტები

12. ხჯმსს-ები ფირმებმა უნდა გამოიყენონ ყველა ისეთი ტიპის მომსახურების მიმართ, რომლებსაც მოიცავს აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს სტანდარტები. ხჯმსს-ების უფლებამოსილება განსაზღვრულია ხჯმსს-ების[1] შესავალ ნაწილში.

---

1. ხ~~ა~~მსს 1 - *„ხარისხის მართვა ფირმებისათვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს*“, მე-12 პუნქტი და ხმსს 2 – *„გარიგების ხარისხის მიმოხილვა“,* მე-10 პუნქტი.

საერთაშორისო სტანდარტების გამოყენება

19. საერთაშორისო სტანდარტები შესაფერისია სახელმწიფო სექტორის გარიგებებში გამოყენებისთვისაც. საჭიროების შემთხვევაში, სტანდარტში მოცემულია სახელმწიფო სექტორის სუბიექტების აუდიტში გასათვალისწინებელი მოსაზრებები:

    ა) აუდიტისა და ხარისხის ~~კონტროლის~~ მართვის საერთაშორისო სტანდარტების შემთხვევაში - თვითონ საერთაშორისო სტანდარტის ტექსტში; ან

    ბ) განყოფილებაში „სახელმწიფო სექტორის პერსპექტივა" - სხვა საერთაშორისო სტანდარტების ბოლოს.

ასს 200 – *„დამოუკიდებელი აუდიტორის საერთო მიზნები და აუდიტის ჩატარება აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად“*

შესავალი

...

მოთხოვნები

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებული ეთიკური მოთხოვნები

14. აუდიტორმა უნდა დაიცვას სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, მათ შორის დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული ისეთი მოთხოვნები, რომლებიც ეხება ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გარიგებებს. (იხ: პუნქტები გ16-გ19)

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებული ეთიკური მოთხოვნები (იხ. მე-14 პუნქტი)

გ19. ხარისხის კონტროლის საერთაშორისო სტანდარტი 1 (ხჯმსს 1)[2], ან ისეთი ეროვნული მოთხოვნები, რომლებიც ხმჯსს 1-ის მოთხოვნებზე

2. ხჯმსს 1 - „*ხარისხის ~~კონტროლი~~ მართვა ფირმებისათვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს*“.

არანაკლებ მკაცრია[3], ეხება ფირმის პასუხისმგებლობას ხარისხის მართვის ისეთი სისტემის შექმნაზე, დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე, რომელიც მას უზრუნველყოფს დასაბუთებული რწმუნებით იმის შესახებ, რომ ფირმა და მისი პერსონალი თავიანთ პასხისმგებლობას ასრულებენ პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად და გარიგებებსაც ასრულებენ ამგვარი სტანდარტებისა და მოთხოვნების დაცვით. ~~შექმნას და ამუშაოს აუდიტის გარიგებების ხარისხის კონტროლის საკუთარი სისტემა. ხკსს 1-ში ჩამოყალიბებულია ფირმის პასუხისმგებლობა იმ პოლიტიკისა და პროცედურების შემუშავებაზე, რომელთა მიზანია, ფირმა უზრუნველყოს იმის დასაბუთებული რწმუნებით~~, ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში ხმსს 1 ფირმას ავალდებულებს ხარისხის ისეთი მიზნების დადგენას, რომ უზრუნველყოს სათანადო ეთიკური მოთხოვნებით, მათ შორის დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნებით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობის შესრულება. ~~მათ შორის, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებ ულ მოთხოვნებს~~.[4] ასს 220-ში (გადასინჯული) განსაზღვრულია გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობა სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან, მათ შორის დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებთან მიმართებაში.[5] ~~ამ პასუხისმგებლობაში შედის, სიფრთხილის გამოჩენა, დაკვირვებისა და, აუცილებლობის შემთხვევაში, გამოკითხვების ჩატარების მეშვეობით, რათა მოიპოვოს მტკიცებულებები გარიგების გუნდის წევრების მხრიდან სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დარღვევის შესახებ; განსაზღვროს სათანადო ზომები იმ შემთხვევაში, თუ გარიგების პარტნიორისთვის ცნობილი გახდება, რომ გარიგების გუნდის წევრებმა დაარღვიეს სათანადო ეთიკური მოთხოვნები და დასკვნა გამოიტანოს მოცემულ აუდიტთან დაკავშირებული დამოუკიდებლობის მოთხოვნების დაცვის თაობაზე.~~[6] ასს 220-ში აღნიშნულია, რომ გარიგების გუნდს უფლება აქვს, თავისი პასუხისმგებლობის შესრულების დროს, ენდოს შიდა საფირმო ხარისხის კონტროლის სისტემას ხარისხის კონტროლის იმ პროცედურებთან მიმართებაში, რომლებიც დაკავშირებულია ცალკეულ აუდიტის

3. ასს 220 (გადასინჯული) - „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის ~~კონტროლი~~ მართვა*“, ~~მე 2~~ მე-3 პუნქტი.

4. ხჯმსს 1, ~~20-25-ე პუნქტები~~ 29-ე პუნქტი.

5. ასს 220 (გადასინჯული), 16-21-ე პუნქტები.

6. ~~ასს 220, მე 9-12 პუნქტები.~~

~~გარიგებასთან, თუ ფირმის ან სხვა მხარეების მიერ მოწოდებულ ინფორმაციაში სხვაგვარი რეკომენდაცია არ არის მოცემული.~~ ასს 220-ში (გადასინჯული) აღწერილია შემთხვევები, როდესაც გარიგების გუნდს შეუძლია ფირმის პოლიტიკაზე ან პროცედურებზე დაყრდნობა გარიგების დონეზე ხარისხის მართვისა და უზრუნველყოფის პროცესში.[7]

...

პროფესიული განსჯა (იხ. მე-16 პუნქტი)

გ27. ნებისმიერ კონკრეტულ შემთხვევაში, პროფესიული განსჯის გამოყენება ეფუძნება აუდიტორისთვის ცნობილ ფაქტებსა და გარემოებებს. აუდიტის მიმდინარეობისას კონსულტაცია რთულ ან საკამათო საკითხებზე, როგორც გარიგების გუნდის ფარგლებში, ისე გარიგების გუნდსა და შესაფერისი დონის სხვა პირებს შორის, ფირმის ფარგლებში ან მის გარეთ, კერძოდ, როგორც ამას მოითხოვს ასს 220 (გადასინჯული)[8], აუდიტორს ეხმარება ინფორმირებული და დასაბუთებული გადაწყვეტილებების მიღებაში.

...

საკმარისი და შესაფერისი აუდიტის მტკიცებულებები და აუდიტორული რისკი (იხ: მე-5 და მე-17 პუნქტები)

აუდიტის მტკიცებულებების საკმარისობა და შესაფერისობა

გ30. აუდიტის მტკიცებულებები აუცილებელია აუდიტორული მოსაზრებისა და დასკვნის დასასაბუთებლად. აუდიტის მტკიცებულებები, თავისი ბუნებით, დაგროვებადი ხასიათისაა და მათი მოპოვება, ძირითადად, ხდება აუდიტის მიმდინარეობის დროს ჩატარებული აუდიტის პროცედურებიდან. თუმცა, მტკიცებულება შეიძლება იყოს სხვა ინფორმაციაც, რომელიც მოპოვებულია სხვა წყაროებიდან, როგორიცაა წინა პერიოდების აუდიტი (იმ პირობით, თუ აუდიტორმა დაადგინა, წინა აუდიტის შემდეგ მოხდა თუ არა ისეთი ცვლილებები, რომლებმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს მიმდინარე პერიოდის აუდიტისთვის ამ მტკიცებულებების რელევანტურობაზე[9]), ~~და~~ ან ფირმის მიერ დამკვეთთან

7. ასს 220 (გადასინჯული), გ10 პუნქტი.

8. ასს 220 (გადასინჯული), ~~მე 18~~ 35-ე პუნქტი.

9. ასს 315 (გადასინჯული 20219 წელს) – „*არსებითი უზუსტობის რისკების გამოვლენა და შეფასება ~~ობიექტისა და მისი გარემოს შესწავლის გზით~~*“, ~~მე 9~~ მე-16 პუნქტი.

ურთიერთობაზე ან გარიგებაზე დათანხმებასთან და დამკვეთთან ურთიერთობის ან გარიგების გაგრძელებასთან დაკავშირებული ფირმის პროცედურებიდან მოპოვებულ ინფორმაციას; ~~ფირმის ხარისხის კონტროლის პროცედურები ახალ დამკვეთთან ურთიერთობის დამყარებისა და არსებულთან ურთიერთობის გაგრძელების შესახებ.~~ სუბიექტის ფარგლებში და მის გარეთ არსებული სხვა წყაროების გარდა, სუბიექტის სააღრიცხვო ჩანაწერებიც აუდიტის მტკიცებულებების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი წყაროა. ასევე, ინფორმაცია, რომელიც შეიძლება გამოყენებულ იქნეს აუდიტის მტკიცებულების სახით, შეიძლება მომზადებული იყოს სუბიექტში დასაქმებული ან მის მიერ ხელშეკრულებით დაქირავებული ექსპერტის მიერ. აუდიტის მტკიცებულება შედგება ინფორმაციისგან, რომელიც ამყარებს და ადასტურებს ხელმძღვანელობის მტკიცებებს, ასევე ნებისმიერი ისეთი ინფორმაციისგან, რომელიც ეწინააღმდეგება აღნიშნულ მტკიცებებს. გარდა ამისა, ზოგ შემთხვევაში, აუდიტორი ინფორმაციის არქონასაც (მაგალითად, ხელმძღვანელობის უარი რაიმე მოთხოვნილი ოფიციალური ინფორმაციის წარდგენაზე) იყენებს და ამიტომ ესეც აუდიტის მტკიცებულებაა. აუდიტორული მოსაზრების ჩამოყალიბების მიზნით აუდიტორის მიერ ჩატარებული სამუშაოს უდიდეს ნაწილს შეადგენს აუდიტის მტკიცებულებების მოპოვება და შეფასება.

...

აუდიტის ჩატარება ასს-ების შესაბამისად

ასს-ების შინაარსი (იხ: მე-19 პუნქტი)

გ64. ამა თუ იმ ასს-ში ერთ-ერთ ცალკე ნაწილში, სათაურით „განმარტებები“, შეიძლება შედიოდეს ტერმინების მნიშვნელობების აღწერა, რომლებიც დაკავშირებულია ასს-ების მიზნებთან. მათი დანიშნულებაა ასს-ების ერთგვაროვნად გამოყენებასა და ინტერპრეტაციაში დახმარება და განკუთვნილი არ არის ისეთი განმარტებების გასაუქმებლად, რომლებიც შეიძლება დადგენილი იყოს სხვა მიზნებისთვის კანონმდებლობით ან სხვა წყაროებში. თუკი სხვაგვარად არ იქნება მითითებული, ამ ტერმინებს ექნებათ ერთი და იგივე მნიშვნელობები მთელ ასს-ებში. ბსფ-ის მიერ გამოცემულ *ხარისხის მართვის ~~კონტროლის~~, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარში* შეტანილი ტერმინების გლოსარი, რომელიც ეხება აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოცემულ საერთაშორისო

სტანდარტებს, მოიცავს ასს-ებში განმარტებული ტერმინების სრულყოფილ ჩამონათვალს. მასში ასევე შეტანილია ასს-ებში გამოყენებული სხვა ტერმინების აღწერაც, რაც ხელს უწყობს მათ ერთგვაროვან ინტერპრეტაციასა და თარგმნას.

ასს 210 - *„აუდიტის გარიგების პირობებზე შეთანხმება“*

შესავალი

წინამდებარე ასს-ის მოქმედების სფერო

1. წინამდებარე აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტი (ასს) ეხება აუდიტორის პასუხისმგებლობას აუდიტის გარიგების პირობების შეთანხმებაზე ხელმძღვანელობასთან და, სადაც შესაფერისია, მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან. ამ პასუხისმგებლობაში შედის იმის დადგენა, რომ არსებობს აუდიტის გარკვეული წინაპირობები, რომლებზეც პასუხისმგებლობა აკისრია ხელმძღვანელობას და, სადაც შესაფერისია, მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს. ასს 220 (გადასინჯული)[10] ეხება გარიგებაზე დათანხმების ისეთ ასპექტებს, რომლებიც აუდიტორზეა დამოკიდებული. (იხ. პუნქტი გ1)

...

მოთხოვნები

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

წინამდებარე ასს-ის მოქმედების სფერო (იხ: 1-ლი პუნქტი)

გ1. ხმსს 1[11] ეხება დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან კონკრეტულ გარიგებაზე დათანხმებასა და დამკვეთთან ურთიერთობის ან კონკრეტული გარიგების გაგრძელებასთან დაკავშირებულ ფირმის პასუხისმგებლობას. ~~მარწმუნებელ გარიგებებზე, მათ შორის აუდიტის ჩატარებაზე დათანხმება, შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც პრაქტიკოსი მიიჩნევს, რომ დაკმაყოფილდება შესაფერისი ეთიკური მოთხოვნები, მაგალითად დამოუკიდებლობისა და პროფე-~~

10. ასს 220 (გადასინჯული) - *„ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის ~~მართვა~~ კონტროლი“.*

11. ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტი (ხმსს) 1 - *„ხარისხის მართვა ფირმებისათვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“*, 30-ე პუნქტი.

~~სიცილი კომპეტენციის და ამასთან გარიგება შეიცავს გარკვეულ მახასიათებლებს.~~[12] ასს 220[13] (გადასინჯული) ეხება, აუდიტის გარიგებაზე დათანხმების კონტექსტში, აუდიტორის პასუხისმგებლობას სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან, მათ შორის დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებულ ისეთ მოთხოვნებთან მიმართებით, ~~განხილულია აუდიტორის პასუხისმგებლობები ამა თუ იმ აუდიტის გარიგებაზე დათანხმებასთან დაკავშირებულ და სხვა ისეთ ეთიკურ მოთხოვნებთან მიმართებაში~~, რომელთა შესრულებაც აუდიტორზეა დამოკიდებული. წინამდებარე ასს ეხება ისეთ საკითხებს (ან წინაპირობებს), რომელთა შესრულება სუბიექტზეა დამოკიდებული და აუცილებელია, რომ ამ საკითხებზე შეთანხმდნენ აუდიტორი და სუბიექტის ხელმძღვანელობა.

ასს 230 – *„აუდიტის დოკუმენტაცია“*

შესავალი

...

აუდიტის დოკუმენტაციის ხასიათი და მიზანი

...

3. აუდიტის დოკუმენტაცია ემსახურება რამდენიმე დამატებით მიზანს, მათ შორის, ქვემოთ ჩამოთვლილს:

   - გარიგების გუნდის დახმარებას აუდიტის დაგეგმვასა და ჩატარებაში;
   - ზედამხედველობის ფუნქციის შესრულებაში გარიგების გუნდის იმ წევრების დახმარებას, რომლებსაც ევალებათ ზედამხედველობის გაწევა აუდიტის სამუშაოების წარმართვაზე, ასევე მიმოხილვის პასუხისმგებლობის შესრულებაში ასს 220-ის (გადასინჯული) შესაბამისად;[14]
   - გარიგების გუნდის ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფას საკუთარ სამუშაოზე;

---

12. ~~*„მარწმუნებელი გარიგებების საერთაშორისო სტრუქტურული საფუძვლები“*, მე-17 პუნქტი.~~

13. ასს 220, 16-21-ე პუნქტები ~~მე-9-11-ე~~,

14. ასს 220 (გადასინჯული) - *„ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა კონტროლი“*; 29-34-ე პუნქტები ~~მე-15-17.~~

- მონაცემების შენახვას (ჩანაწერების წარმოებას) ისეთი საკითხების შესახებ, რომლებიც მნიშვნელოვანი იქნება მომავალი პერიოდების აუდიტშიც;
- უზრუნველყოფს გარიგების ხარისხის ~~კონტროლის~~ მიმოხილვის~~ა~~,[15] სხვა ტიპის მიმოხილვისა[16] და მონიტორინგის ღონისძიებების ~~ინსპექტირების~~ ჩატარებას ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის შესაბამისად ~~ხქმსს 1-ის,[17] ან არანაკლებ მკაცრი ეროვნული მოთხოვნების შესაბამისად~~;[18]
- უზრუნველყოფს გარე ინსპექტირების ჩატარების შესაძლებლობას მოქმედი საკანონმდებლო, მარეგულირებელი ან სხვა მოთხოვნების შესაბამისად.

...

მოთხოვნები

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

...

აუდიტის დოკუმენტაციის ფორმა, შინაარსი და მოცულობა
(იხ: მე-8 პუნქტი)

...

დოკუმენტაცია ასს-ების მოთხოვნების დაცვის შესახებ (იხ: პუნქტი 8(ა))

...

გ7. აუდიტის დოკუმენტაცია მტკიცებულებებს ქმნის იმის თაობაზე, რომ აუდიტი ჩატარდა ასს-ების შესაბამისად. თუმცა, არც აუცილებელია და პრაქტიკულადაც მიზანშეწონილი არ არის, რომ აუდი-

---

15. ხარისხის მართვის საერთაშორისო სტანდარტი (ხმსს) 2 – *„გარიგების ხარისხის მიმოხილვა“.*

16. ხმსს 1 - *„ხარისხის მართვა ფირმებისათვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს, ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“*, გ135 პუნქტი.

~~17. ხკსს 1 – *„ხარისხის კონტროლი ფირმებისათვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტსა და მიმოხილვას და სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“*; პუნქტები 32-33-ე, 35-38-ე, და 48-ე.~~

18. ~~ასს 220, მე-2 პუნქტი.~~

ტორმა დოკუმენტებში ასახოს აუდიტის პროცესში განხილული ყველა საკითხი ან განსჯა. ასევე, აუცილებელი, არ არის, რომ აუდიტორმა ცალ-ცალკე ასახოს დოკუმენტებში (მაგალითად, როგორც საკონტროლო კითხვარებშია) ისეთი მოთხოვნების დაცვის ფაქტი, რომელთა დაცვის დემონსტრირება შესაძლებელია აუდიტის ფაილში შეტანილი დოკუმენტების არსებობით, მაგალითად:

- ადეკვატურად დოკუმენტირებული აუდიტის გეგმის არსებობა ადასტურებს, რომ აუდიტორმა დაგეგმა აუდიტი;
- აუდიტის ფაილში გარიგების ხელმოწერილი წერილის არსებობა ადასტურებს, რომ აუდიტორმა აუდიტის გარიგების პირობები შეათანხმა ხელმძღვანელობასთან ან, სადაც შესაფერისია, მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან;
- აუდიტორის დასკვნა, რომელიც შეიცავს სათანადო პირობით მოსაზრებას ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, ადასტურებს, რომ აუდიტორმა დაიცვა პირობითი მოსაზრების გამოთქმის შესახებ მოთხოვნა, ასს-ებში მითითებულ კონკრეტულ გარემოებებში;
- ისეთ მოთხოვნებთან დაკავშირებით, რომლებიც საზოგადოდ გამოიყენება აუდიტის მთელი პერიოდის განმავლობაში, შეიძლება არსებობდეს რამდენიმე გზა, რომლის მეშვეობითაც შესაძლებელია ამ მოთხოვნების დაცვის დადასტურება აუდიტის ფაილის ფარგლებში:
    - მაგალითად, შეიძლება არ არსებობდეს ერთი ისეთი ხერხი, რომლის გამოყენებითაც დოკუმენტურად აისახებოდა აუდიტორის მიერ გამოვლენილი პროფესიული სკეპტიციზმი. მაგრამ, მიუხედავად ამისა, აუდიტორის დოკუმენტაციაში შეიძლება წარმოდგენილი იყოს მტკიცებულებები აუდიტორის მიერ გამოვლენილი პროფესიული სკეპტიციზმის შესახებ ასს-ების შესაბამისად. ასეთ მტკიცებულებაში შეიძლება შედიოდეს სპეციფიკური პროცედურები, რომლებიც ჩატარდა აუდიტორის გამოკითხვებზე ხელმძღვანელობისგან მიღებული პასუხების დასადასტურებლად;
    - ~~ი~~ ანალოგიურად, გარიგების პარტნიორის მიერ გარიგების გუნდის ~~ასს-ების შესაბამისად აუდიტის~~ ხელმძღვანელობასაზე, და ზედამხედველობაზესა ~~და ჩატარებაზე და~~

მათი სამუშაოს მიმოხილვაზე[19] პასუხისმგებლობის აღება აუდიტის დოკუმენტაციაში შეიძლება დამტკიცდეს რამდენიმე გზით, მაგალითად დოკუმენტაციის არსებობით, საიდანაც ჩანს გარიგების პარტნიორის საკმარისი და სათანადო ჩართულობა ~~დროული მონაწილეობა~~ აუდიტში ~~ის ასპექტებში~~, ~~კერძოდ~~, მაგალითად, გუნდის წევრებს შორის ჩატარებულ განხილვებში მონაწილეობა ~~ასს 315-ით (გადასინჯული) შესაბამისად.~~[20]

...

გ13. ასს 220 (გადასინჯული) შეიცავს მოთხოვნებსა და სახელმძღვანელო მითითებებს ~~მოითხოვს, რომ აუდიტორმა შესრულებული სამუშაოების მიმოხილვა ჩაატაროს~~ აუდიტის დოკუმენტაციის მიმოხილვასთან დაკავშირებით ~~ის გზით~~.[21] სტანდარტის მოთხოვნა, რომელიც ითვალისწინებს შესრულებული სამუშაოს მიმომხილველის ვინაობის დოკუმენტირებას, არ გულისხმობს, რომ ყოველი კონკრეტული სამუშაო უნდა შეიცავდეს მიმოხილვის მტკიცებულებას. თუმცა, ეს მოთხოვნა გულისხმობს იმის დოკუმენტურად ასახვას, რომელი სამუშაოს მიმოხილვა ჩატარდა და ვინ და როდის ჩაატარა მიმოხილვა.

...

აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ წამოჭრილი საკითხები
(იხ: მე-13 პუნქტი)

გ20. გამონაკლისი გარემოებების მაგალითებში შედის ფაქტები, რომლებიც აუდიტორისთვის ცნობილი გახდა აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ, მაგრამ არსებობდა დასკვნის თარიღისთვის და აუდიტორისთვის ცნობილი რომ ყოფილიყო მაშინ, შეეძლო გამოეწვია ცვლილებების შეტანა ფინანსურ ანგარიშგებაში, ან აუდიტორის მოდიფიცირებული მოსაზრება აუდიტორის დასკვნაში.[22] აუდიტის დოკუმენტაციაში შესატანი შესაბამისი ცვლილებების მიმოხილვა ტარდება ასს 220-ში (გადასინჯული)[23] განსაზღვრული მიმოხილვის

---

19. ასს 220 (გადასინჯული), 29-ე პუნქტი.

20. ~~ასს 315 (გადასინჯული) „არსებითი უზუსტობის რისკების გამოვლენა და შეფასება საქმიანობისა და მისი გარემოს შესწავლის გზით“,~~ მე-10 პუნქტი.

21. ასს 220 (გადასინჯული), ~~მე-17 პუნქტი~~ 29-34-ე პუნქტები.

22. ასს 560 - „*შემდგომი მოვლენები*“, მე-14 პუნქტი.

23. ასს 220 (გადასინჯული), ~~მე-16 პუნქტი~~. 29-34-ე პუნქტები.

პასუხისმგებლობის შესაბამისად ~~და საბოლოო პასუხისმგებლობა ამ ცვლილების შეტანაზე გარიგების პარტნიორს ეკისრება~~.

აუდიტის საბოლოო ფაილის დაკომპლექტება (იხ: მე-14-16 პუნქტები)

გ21. ხჯმსს 1 (ან ამ სტანდარტის მოთხოვნებზე არანაკლებ მკაცრი ეროვნული მოთხოვნები) ~~მოითხოვს, რომ~~ ფირმებს ავალდებულებს, რომ ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში ~~მა შეიმუშაონ პოლიტიკა და პროცედურები აუდიტის საბოლოო ფაილის~~ დაადგინონ ხარისხის მიზანი, რომელიც ეხება გარიგების დოკუმენტაციის დაკომპლექტების დროულად დასრულებას.[24] შესაფერისი ვადა, რომლის განმავლობაშიც უნდა დასრულდეს აუდიტის საბოლოო ფაილის დაკომპლექტება, ჩვეულებრივ, შეადგენს აუდიტორის დასკვნის თარიღიდან არა უმეტეს 60 დღეს.[25]

...

გ23. ხმჯსს 1 (ან ამ სტანდარტის მოთხოვნებზე არანაკლებ მკაცრი ეროვნული მოთხოვნები) მოითხოვს, რომ ფირმებმა ხარისხის მართვის სისტემის ფარგლებში დაადგინონ ხარისხის მიზანი, რომელიც ეხება ~~შეიმუშაონ პოლიტიკა და პროცედურები~~ გარიგების დოკუმენტაციის სათანადოდ წარმოებასა და შენახვას~~ის~~, რათა დააკმაყოფილონ ფირმის მოთხოვნილებები და უზრუნველყონ საკანონმდებლო, მარეგულირებელი და სათანადო ეთიკური მოთხოვნების, ასევე პროფესიული სტანდარტების დაცვა.[26] აუდიტის გარიგების დოკუმენტების შენახვის ვადა, ჩვეულებრივ, შეადგენს აუდიტორის დასკვნის თარიღიდან ან, შესაბამის შემთხვევაში, ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების შესახებ შედგენილი აუდიტორის დასკვნის თარიღიდან არანაკლებ ხუთ წელს, თუ ჯგუფის აუდიტორის დასკვნა უფრო გვიან დათარიღდა.[27]

გ24. ზოგ შემთხვევაში, აუდიტორმა შეიძლება აუცილებლად მიიჩნიოს არსებული აუდიტის დოკუმენტაციის შესწორება ან ახალი აუდიტის დოკუმენტაციის დამატება აუდიტის ფაილის დაკომპლექტების დასრულების შემდეგ, მაგალითად, როდესაც საჭიროა აუდიტის არსებული დოკუმენტაციის დაზუსტება, რაც განაპირობა მონიტორინგის ღონისძიებების ან გარე ~~მხარეების მიერ ჩატარებული~~ ინსპექტირების შედეგად მიღებულმა შენიშვნებმა.

---

24. ხჯმსს 1, ~~45-ე~~ 31(ვ) პუნქტი.

25. ხმჯსს 1, გ83 პუნქტი ~~გ54~~.

26. ხმჯსს 1, 31(ვ) პუნქტი ~~47.~~

27. ხმჯსს, პუნქტი გ85 ~~გ61~~.

დანართი (იხ: 1-ლი პუნქტი)

აუდიტის დოკუმენტაციასთან დაკავშირებული სპეციფიკური მოთხოვნები სხვა ასს-ებში

მოცემულ დანართში განხილულია სხვა ასს-ების პუნქტები, რომლებიც შეიცავს დოკუმენტაციასთან დაკავშირებულ სპეციფიკურ მოთხოვნებს. მოცემული ჩამონათვალი არ ცვლის ამ ასს-ების მოთხოვნებისა და „გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალის“ ნაწილში მოცემულ შესაბამის მასალას.

- ასს 210 - „*აუდიტის გარიგების პირობების შეთანხმება*“ – მე-10-12 პუნქტები.
- ასს 220 (გადასინჯული)- „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა ~~კონტროლი~~*“ – 41-ე პუნქტი ~~24-ე პუნქტები~~.

ასს 250 (გადასინჯული) - „*კანონმდებლობის გათვალისწინება ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დროს*“

შესავალი

...

მოთხოვნები

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

...

გ25. გარკვეულ გარემოებებში, აუდიტორმა შეიძლება განიხილოს გარიგებიდან გამოსვლის საკითხი, თუ ამის გაკეთება ნებადართულია მოქმედი კანონმდებლობით, მაგალითად, ისეთ ვითარებაში, როდესაც ხელმძღვანელობა ან მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები არ ატარებენ გამოსასწორებელ ზომებს, რომლებსაც აუდიტორი მიზანშეწონილად მიიჩნევს არსებულ გარემოებებში, ან გამოვლენილი ან საეჭვო დარღვევები ეჭვქვეშ აყენებს ხელმძღვანელობის ან მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების პატიოსნებას, თუნდაც ეს დარღვევა არსებითი არ იყოს ფინანსური ანგარიშგებისთვის. აუდიტორმა შეიძლება მიზანშეწონილად მიიჩნიოს იურიდიული კონსულტაციის გავლა იმის დასადგენად, მისაღებია თუ არა გარიგებიდან გამოსვლა. თუ აუდიტორი გადაწყვეტს, რომ

გარიგებიდან გამოსვლა მიზანშეწონილია, მისი ამგვარი ქმედება არ იქნება აუდიტორის სხვა პასუხისმგებელობების შესრულების შემცვლელი, რომლებიც აუდიტორს ეკისრება კანონმდებლობით ან შესაფერისი ეთიკური მოთხოვნებით გამოვლენილ ან საეჭვო დარღვევებზე რეაგირებისთვის. გარდა ამისა, ასს 220-ის[28] გ55 ~~გ8ა~~ პუნქტში მითითებულია, რომ ზოგიერთი ეთიკური მოთხოვნა შეიძლება წინამორბედ აუდიტორს ავალდებულებდეს, შემცვლელი ახალი კანდიდატის მოთხოვნის შემთხვევაში, მისთვის ინფორმაციის მიწოდებას კანონმდებლობის დარღვევის შესახებ.

...

ასს 260 (გადასინჯული) – *„მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების ინფორმირება“*

შესავალი

...

მოთხოვნები

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

...

საკითხები, რომლებიც ექვემდებარება ინფორმირებას

...

აუდიტიდან მიღებული მნიშვნელოვანი ინფორმაცია (იხ. მე-16 პუნქტი)

...

ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესთან დაკავშირებული სხვა მნიშვნელოვანი საკითხები (იხ. პუნქტი 16(ე))

გ28. იმ საკითხების გარდა, რომელთა შესახებაც უკვე ინფორმირებულები არიან მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები, 16(ა)-(დ) პუნქტების მოთხოვნებისა და მათ გამოყენებასთან დაკავშირებული მასალის შესაბამისად (რომელიც მოცემულია „გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალის“ ნაწილში), აუდიტორს უფლება აქვს სხვა საკითხების შესახებაც მიაწოდოს მათ ინფორმაცია, კერძოდ, რომლებიც განხილული იყო გარიგების ხარისხის ~~კონტროლის~~ მიმომ-

28. ასს 220 (გადასინჯული) - *„ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა ~~კონტროლი~~“*.

ხილველის მიერ ან მასთან ერთად, თუ ~~ასს 220-ის~~[29] ~~შესაბამისად~~ დანიშნული იყო გარიგების ხარისხის ~~კონტროლის~~ მიმომხილველი.

აუდიტორის დამოუკიდებლობა (იხ. მე-17 პუნქტი)

გ29. აუდიტორს მოეთხოვება იმ შესაბამისი ეთიკური მოთხოვნების დაცვა, მათ შორის, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების, რომლებიც ეხება ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გარიგებებს.[30]

1-ლი დანართი

(იხ. მე-3 პუნქტი)

ხჴმსს 1-ისა და სხვა ასს-ების სპეციფიკური მოთხოვნები, რომლებიც ეხება მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების ინფორმირებას

ამ დანართში მითითებულია ხმჯსს 1[31]-ისა და სხვა ასს-ების პუნქტები, რომლებიც მოითხოვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების ინფორმირებას სპეციფიკური საკითხების შესახებ. მოცემული ჩამონათვალი არ გამოდგება ასს-ების მოთხოვნების გათვალისწინებისა და სხვა შესაბამისი მასალის შემცვლელად, რომელსაც მოიცავს განყოფილება „გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა“.

- ხმჯსს 1 - „*ხარისხის მართვა ~~კონტროლი~~ ფირმებისათვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან ~~და~~ მიმოხილვას, ან ~~და~~ სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს*“ - პუნქტი 34(ე) ~~30(ბ)~~.

...

ასს 300 - - *„ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დაგეგმვა“*

~~29. იხ. ასს 220 - „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის კონტროლი*“, პუნქტები მე-19-22 და გ24-გ34.~~

30. ასს 200 - „*დამოუკიდებელი აუდიტორის საერთო მიზნები და აუდიტის ჩატარება აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად*“, მე-14 პუნქტი.

31. ხმჯსს 1 – „*ხარისხის მართვა ~~კონტროლი~~ ფირმებისათვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან ~~და~~ მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს*“.

შესავალი

ასს 300-ის მოქმედების სფერო

1. წინამდებარე აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტი (ასს) ეხება აუდიტორის პასუხისმგებლობას ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დაგეგმვაზე. მოცემული სტანდარტი შედგენილია განმეორებითი აუდიტისთვის. პირველი აუდიტის გარიგების დროს დამატებით გასათვალისწინებელი საკითხები სტანდარტში ცალკეა ჩამოყალიბებული.

~~დაგეგმვის როლი და დრო~~

2. აუდიტის დაგეგმვა მოიცავს კონკრეტული გარიგებისთვის აუდიტის საერთო სტრატეგიის განსაზღვრას და აუდიტის გეგმის შემუშავებას. ~~ადეკვატური~~ გარიგების დონეზე ხარისხის მართვა ასს 220-ის (გადასინჯული) შესაბამისად, წინამდებარე ასს-ის მიხედვით ადეკვატურ დაგეგმვასთან ერთად, ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ხელს უწყობს რამდენიმე მიმართულებით, მათ შორის: (იხ: პუნქტები ~~გ1~~ გ0-გ3)

- აუდიტორს ეხმარება, სათანადო ყურადღება დაუთმოს აუდიტის მნიშვნელოვან სფეროებს;
- აუდიტორს ეხმარება, რომ გამოკვეთოს პოტენციური პრობლემები და დროულად გადაჭრას ისინი;
- აუდიტორს ეხმარება აუდიტის გარიგების სათანადო დონეზე ორგანიზებასა და წარმართვაში, რათა აუდიტი მწარმოებლურად და ეფექტიანად ჩატარდეს;
- ეხმარება სათანადო დონის შესაძლებლობებისა და კომპეტენციების მქონე გარიგების გუნდის წევრების შერჩევაში, სავარაუდო რისკებზე რეაგირების მიზნით და მათთვის სამუშაოს სათანადოდ განაწილებაში;
- აადვილებს გარიგების გუნდის წევრებისთვის მიმართულებების მიცემასა და მათი სამუშაოს მიმოხილვას;
- საჭიროების შემთხვევაში, ხელს უწყობს სუბიექტის კომპონენტების აუდიტორებისა და ექსპერტების მიერ შესრულებული სამუშაოების შეთანხმებას.

...

მოთხოვნები

...

გარიგების დადებამდე ჩასატარებელი სამუშაო

6. აუდიტორმა მიმდინარე აუდიტის დასაწყისში უნდა შეასრულოს შემდეგი სამუშაო:

   ა) ჩაატაროს ასს 220-ით (გადასინჯული) მოთხოვნილი პროცედურები, რომლებიც ეხება დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან აუდიტის გარიგებაზე დათანხმებას და დამკვეთთან ურთიერთობის ან აუდიტის გარიგების გაგრძელებას;[32]

   ბ) შეაფასოს სათანადო ეთიკური მოთხოვნების, მათ შორის, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვა, ასს 220-ის (გადასინჯული) შესაბამისად;[33] და

   გ) უზრუნველყოს გარიგების პირობების ურთიერთგაგება ასს 210-ის მოთხოვნების შესაბამისად.[34] (იხ: პუნქტები გ5-გ7)

დაგეგმვის სამუშაოები

...

8. აუდიტის საერთო სტრატეგიის შემუშავებისას, აუდიტორმა უნდა გაითვალისწინოს ასს 220-ის (გადასინჯული) მოთხოვნების შესრულების შედეგად მოპოვებული ინფორმაცია და:

   ა) დაადგინოს გარიგების ისეთი თავისებურებები, რომლებიც განსაზღვრავს მის მასშტაბს;

   ბ) დააზუსტოს მოცემული გარიგების საანგარიშგებო მიზნები, რათა დაგეგმოს აუდიტის ვადები და აუცილებელი ინფორმირების ხასიათი;

   გ) განიხილოს ისეთი მნიშვნელოვანი ფაქტორები, რომლებიც, აუდიტორის პროფესიული შეფასებით, განსაზღვრავს გარიგების გუნდის საქმიანობის მიმართულებას;

   დ) განიხილოს გარიგების დადებამდე ჩატარებული წინასწარი სამუშაოების შედეგები და, როდესაც შესაფერისია, დაადგინოს, მოცემულ აუდიტში გამოდგება თუ არა გარიგების პარტნიორის

---

32. ასს 220 (გადასინჯული) - „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა ~~კონტროლი~~*“, 22-24-ე პუნქტები ~~მე 12-13~~.

33. ასს 220 (გადასინჯული), 16-21-ე პუნქტები ~~მე 9-11.~~

34. ასს 210 - „*აუდიტის გარიგების პირობებზე შეთანხმება*“, პუნქტები მე-9-13.

მიერ სუბიექტისთვის შესრულებული სხვა გარიგებებიდან შეძენილი ცოდნა; და

ე) დააზუსტოს მოცემული გარიგების შესასრულებლად აუცილებელი რესურსების ხასიათი, მათი გამოყენების ვადები და მოცულობა.[35] (იხ: პუნქტები გ8-გ11)

9. აუდიტორმა უნდა შეიმუშაოს აუდიტის გეგმა, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგი საკითხების აღწერას:

ა) გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის და მათი სამუშაოს მიმოხილვის დაგეგმილი ხასიათი, ვადები და მასშტაბი; (იხ. გ16-გ17 პუნქტები)

~~ბ~~) რისკის შესაფასებლად დაგეგმილი პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა, ასს 315-ის (გადასინჯული) თანახმად;[36]

~~გ~~) მტკიცების დონეზე დაგეგმილი დამატებითი აუდიტის პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა, ასს 330-ის თანახმად;[37]

~~დ~~) სხვა დაგეგმილი აუდიტის პროცედურები, რომელთა ჩატარება აუცილებელია, რათა გარიგება შეესაბამებოდეს ასს-ებს. (იხ: პუნქტები გ12-გ14)

...

~~11. აუდიტორმა უნდა დაგეგმოს გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის და მათი სამუშაოს მიმოხილვის ხასიათი, ვადები და მოცულობა. (იხ: პუნქტები გ16-გ17)~~

დოკუმენტაცია

12. აუდიტორმა აუდიტის დოკუმენტაციაში უნდა შეიტანოს:[38]

ა) აუდიტის საერთო სტრატეგია;

ბ) აუდიტის გეგმა; და

გ) აუდიტის გარიგების მსვლელობისას აუდიტის საერთო სტრატეგიაში ან აუდიტის გეგმაში, მათ შორის გარიგების გუნდის

35. ასს 220 (გადასინჯული), 25-ე პუნქტი.

36. ასს 315 (გადასინჯული 2019 წელს) - *„არსებითი უზუსტობის რისკების გამოვლენა და შეფასება ~~სუბიექტისა და მისი გარემოს შესწავლის გზით~~“.*

37. ასს 330 - *„აუდიტორის პროცედურები შეფასებულ რისკებზე რეაგირებისათვის“*.

38. ასს 230 - *„აუდიტის დოკუმენტაცია“*, პუნქტები მე-8-11 და გ6.

წევრების ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის და მათი სამუშაოს მიმოხილვის დაგეგმილ ხასიათში, ვადებსა და მასშტაბში შეტანილი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ცვლილებები და ასეთი ცვლილებების მიზეზები[39]. (იხ: პუნქტები გ18-გ21)

დამატებითი მოსაზრებები პირველი აუდიტის გარიგების შესახებ

13. პირველი აუდიტის დაწყებამდე, აუდიტორმა უნდა შეასრულოს შემდეგი სამუშაო:

ა) ჩაატაროს ასს 220-ით (გადასინჯული) მოთხოვნილი პროცედურები, რომლებიც ეხება დამკვეთებთან ურთიერთობასა და აუდიტის გარიგებაზე დათანხმებას;[40] და

ბ) სათანადო ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად დაუკავშირდეს წინამორბედ აუდიტორს, თუ აუდიტორები შეიცვალა. (იხ: პუნქტი გ22)

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

გ0. ასს 220 (გადასინჯული) ეხება ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში აუდიტორის კონკრეტულ პასუხისმგებლობას გარიგების დონეზე ხარისხის მართვასთან დაკავშირებით და ასევე გარიგების პარტნიორის შესაბამის პასუხისმგებლობას. ასს 220-ის (გადასინჯული) მოთხოვნების შესრულების შედეგად მოპოვებული ინფორმაცია რელევანტურია წინამდებარე ასს-თვის. მაგალითად, ასს 220-ის (გადასინჯული) შესაბამისად გარიგების პარტნიორმა უნდა დაადგინოს, რომ გარიგების გუნდისთვის გამოყოფილი ან ხელმისაწვდომია გარიგების შესასრულებლად საჭირო საკმარისი და ადეკვატური რესურსები, მოცემული აუდიტის გარიგების ხასიათისა და გარემოებების გათვალისწინებით. ამის დადგენა უშუალოდ არის დაკავშირებული წინამდებარე ასს-ის მე-8 პუნქტის მოთხოვნების შესრულებასთან, რომლებიც ეხება აუდიტის საერთო სტრატეგიის შემუშავებისას მოცემული გარიგების შესასრულებლად აუცილებელი რესურსების ხასიათის, მათი გამოყენების ვადებისა და მოცულობის განსაზღვრას.

დაგეგმვის როლი და დრო (იხ. მე-2 პუნქტი)

---

39. ასს 220 (გადასინჯული), პუნქტები 30-ე და გ91-გ92.

40. ასს 220 (გადასინჯული), 22-24-ე პუნქტები ~~8ბ~~ 12-13.

გ1. დაგეგმვის სამუშაოთა ხასიათი და მოცულობა განსხვავებული იქნება სუბიექტის სიდიდისა და სირთულის და გარიგების გუნდის წამყვანი წევრების ამ სუბიექტთან მუშაობის ადრინდელი გამოცდილების მიხედვით, ასევე აუდიტის მიმდინარეობისას გარემოებებში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად. აუდიტის დაგეგმვის პროცესში აუდიტორს შეუძლია პროექტის მართვის მეთოდებისა და ინსტრუმენტების გამოყენება. ასს 220-ში (გადასინჯული)[41] აღწერილია, როგორ დაეხმარება გარიგების გუნდს ამგვარი მეთოდებისა და ინსტრუმენტების გამოყენება გარიგების ხარისხის მართვაში.

...

გ3. აუდიტორს შეუძლია გადაწყვიტოს დაგეგმვის ელემენტების განხილვა სუბიექტის ხელმძღვანელობასთან ერთად, რაც აუდიტორს დაეხმარება გარიგების დონეზე ხარისხის მართვასა და უზრუნველყოფაში. ~~რათა გააძვილდეს აუდიტის ჩატარება და ხელმძღვანელობა~~ (მაგალითად, ზოგიერთი დაგეგმილი აუდიტის პროცედურის სუბიექტის პერსონალის სამუშაოებთან კოორდინირებისთვის). მიუხედავად იმისა, რომ ამგვარი განხილვები ხშირად ტარდება, აუდიტის საერთო სტრატეგიასა და აუდიტის გეგმაზე პასუხისმგებლობა მაინც აუდიტორს ეკისრება. აუდიტის საერთო სტრატეგიაში ან აუდიტის გეგმაში შემავალი საკითხების განხილვისას საჭიროა სიფრთხილის გამოჩენა, რათა ზიანი არ მიადგეს აუდიტის ეფექტიანობას. მაგალითად, ხელმძღვანელობასთან დეტალური აუდიტის პროცედურების ხასიათისა და ვადების განხილვამ შეიძლება აუდიტის ეფექტიანობას ზიანი მიაყენოს იმით, რომ აუდიტის პროცედურები გახდება ზედმეტად პროგნოზირებადი.

...

გარიგების დადებამდე ჩასატარებელი სამუშაო (იხ: მე-6 პუნქტი)

გ5. მიმდინარე აუდიტის გარიგების დასაწყისში, მე-6 პუნქტში მითითებული გარიგების დადებამდე წინასწარი სამუშაოების ჩატარება აუდიტორს ეხმარება იმ მოვლენების ან გარემოებების გამოვლენასა და შეფასებაში, რომლებმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს აუდიტორის უნარზე, სათანადოდ მართოს და უზრუნველყოს ხარისხი გარიგების დონეზე ასს 220-ის (გადასინჯული) შესაბამისად ~~დაგეგმოს და ჩაატაროს~~ აუდიტი.

41. ასს 220 (გადასინჯული), გ73-გ74 პუნქტები.

გ6. ზემოაღნიშნული წინასწარი სამუშაოების ჩატარება აუდიტორს შესაძლებლობას აძლევს, იმგვარად დაგეგმოს აუდიტი, რომ ~~მაგალითად~~:

- ~~აუდიტორმა~~ შეინარჩუნოს აუცილებელი დამოუკიდებლობა და გარიგების შესრულების შესაძლებლობა;
- <u>დაადგინოს,</u> ~~არ წარმოიქმნას~~ <u>რომ არ არსებობს</u> ხელმძღვანელობის პატიოსნებასთან დაკავშირებული პრობლემები, რომლებმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს აუდიტორის სურვილზე, გააგრძელოს გარიგების შესრულება;
- <u>დაადგინოს, რომ არ არსებობს</u> ~~არ წარმოიქმნას~~ დამკვეთთან გაუგებრობა გარიგების პირობებთან დაკავშირებით.

გ7. ~~აუდიტორი დამკვეთთან ურთიერთობის გაგრძელების საკითხსა და სათანადო ეთიკური მოთხოვნების, მათ შორის, დამოუკიდებლობის დაცვის საკითხს უნდა იხილავდეს მთელი აუდიტის განმავლობაში, ყოველთვის, როგორც კი შეიცვლება პირობები და გარემოებები.~~ დამკვეთთან ურთიერთობის გაგრძელებასა და სათანადო ეთიკური მოთხოვნების (მათ შორის, დამოუკიდებლობის) შეფასებასთან დაკავშირებული საწყისი პროცედურების ჩატარება მიმდინარე აუდიტის დასაწყისში იმას ნიშნავს, რომ ეს პროცედურები დასრულებულია მიმდინარე აუდიტთან დაკავშირებით სხვა მნიშვნელოვანი სამუშაოების დაწყებამდე. განმეორებითი აუდიტის გარიგებისთვის, ამგვარი საწყისი პროცედურები ხშირად მალევე ტარდება წინა აუდიტის დამთავრების შემდეგ (ან დამთავრებასთან ერთად).

დაგეგმვის სამუშაოები

აუდიტის საერთო სტრატეგია (იხ: მე-7-8 პუნქტები)

გ8. აუდიტის საერთო სტრატეგიის შემუშავების პროცესი, იმ პირობით, რომ დასრულებულია რისკის შეფასების პროცედურები, ~~აუდიტორს ეხმარება ისეთი საკითხების განსაზღვრაში, როგორიცაა~~ <u>შესაძლოა მოიცავდეს მაგალითად შემდეგი საკითხების განხილვას</u>:

- რესურსების<u> (ადამიანური, ტექნოლოგიური ან ინტელექტუალური) ხასიათი</u>, რომლებიც ~~გამოსაყენებელია~~ <u>უნდა გამოიყენონ</u> აუდიტის კონკრეტულ~~ი~~ სფეროებში<u>,</u> ~~ისთვის, როგორიცაა სათანადო გამოცდილების მქონე~~ <u>მაგალითად,</u> გუნდის <u>გამოცდილი</u> წევრების გამოყენება მაღალრისკიან სფეროებში ან ექსპერტების ჩართვა რთული საკითხების გადაწყვეტაში;
- რესურსების ოდენობა, რომლებიც <u>უნდა განაწილდეს</u> ~~განაწილებულია~~ აუდიტის კონკრეტულ სფეროებზე<u>.</u> <u>მაგალითად,</u> ~~რ-~~

~~გარიგება~~ გუნდის წევრების რაოდენობა, რომლებიც დანიშნულნი არიან მარაგის ფიზიკურ ინვენტარიზაციაზე დასასწრებად სხვადასხვა ადგილას, ~~დაკვირვების საწარმოებლად არსებითი საქმიანობის ადგილებში/ქვედანაყოფებში,~~ ჯგუფის აუდიტის შემთხვევაში - სხვა აუდიტორების მიერ შესრულებული სამუშაოს მიმოხილვის მოცულობა, ან საათებში გამოხატული აუდიტის ბიუჯეტის განაწილება მაღალრისკიან სფეროებზე;

- როდის უნდა იქნეს გამოყენებული ეს რესურსები. მაგალითად, აუდიტის შუალედურ სტადიაზე თუ არსებითი საკითხების დასრულების ვადის მოახლოებისას; და
- როგორ ხდება ამ რესურსების ~~მართვა,~~ ხელმძღვანელობა და ზედამხედველობა, ან გამოყენება, მაგალითად, როდის არის ნავარაუდევი გუნდისთვის საწყისი და შემდგომი ინსტრუქტაჟის ჩატარება, ან გარიგების პარტნიორისა და მენეჯერის მიმოხილვების ჩატარება (მაგალითად, სამუშაო ადგილზე თუ სხვაგვარად) ~~და უნდა ჩატარდეს თუ არა გარიგების ხარისხის კონტროლის მიმოხილვა.~~

გ8ა. ასს 220 (გადასინჯული) მოიცავს გარიგების რესურსებსა და გარიგების შესრულებასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებსა და სახელმძღვანელო მითითებებს (მათ შორის, რომლებიც ეხება გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობას, ზედამხედველობას და მათი სამუშაოს მიმოხილვას).

აუდიტის გეგმა (იხ. მე-9 პუნქტი)

გ11ა. ასს 220 (გადასინჯული) ეხება გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობას გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის ხასიათთან, ვადებსა და მასშტაბთან და მათი სამუშაოს მიმოხილვასთან დაკავშირებით.[42]

...

ხელმძღვანელობა, ზედამხედველობა და მიმოხილვა (იხ: მე-11 პუნქტი)

გ16. ~~ასს 220 (გადასინჯული) ეხება გარიგების პარტნიორის პასუხისმგებლობას გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის ხასიათთან, ვადებსა და მასშტაბთან და მათი სამუშაოს მიმოხილვასთან დაკავშირებით.~~[43] ~~გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მათი სამუ-~~

42. ასს 220 (გადასინჯული), 29-31-ე პუნქტები.

43. ასს 220 (გადასინჯული), 29-31-ე პუნქტები.

~~შაოს მიმოხილვის ხასიათი, ვადები და მოცულობა შეიძლება სხვა-დასხვანაირი იყოს, რაც დამოკიდებულია მრავალ ფაქტორზე, მათ შორისაა:~~

- ~~სუბიექტის სიდიდე და სირთულე;~~
- ~~აუდიტის კონკრეტული სფერო;~~
- ~~არსებითი უზუსტობის შეფასებული რისკები (მაგალითად, აუდიტის კონკრეტულ სფეროში არსებითი უზუსტობის შეფა-სებული რისკის ზრდა, ჩვეულებრივ, საჭიროებს გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის გაფართოებას და დროულობის უზრუნველყოფას სათანადოდ, ასევე მათ მიერ შესრულებული სამუშაოს უფრო დეტალურად განხილვას);~~
- ~~გარიგების გუნდის ინდივიდუალური წევრების შესაძლე-ლობები და კომპეტენცია.~~
- ~~ასს 220-ში მოცემულია დამატებითი მითითებები აუდიტის სამუშაოთა ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მიმო-ხილვის შესახებ.~~[44]

~~მცირე სუბიექტებთან დაკავშირებული მოსაზრებები~~

~~გ17. თუ მთელ აუდიტს გარიგების პარტნიორი ატარებს, გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მათ მიერ შესრულებული სამუშაოს მიმოხილვის საკითხი არ დაისმება. ასეთ შემთხვევებში, გარიგების პარტნიორისთვის, რომელსაც პირა-დად აქვს ჩატარებული ყველა სამუშაო, ცნობილი იქნება ყველა არსებითი საკითხი. თუმცა, როდესაც მთელ აუდიტს ერთი პირი ატარებს, შეიძლება პრობლემას წარმოადგენდეს ობიექტური შეხე-დულების ჩამოყალიბება აუდიტის მსვლელობისას ჩატარებული მსჯელობებისა და მიღებული გადაწყვეტილებების მიზანშეწ-ნილობის შესახებ. როდესაც საქმე ეხება განსაკუთრებით რთულ ან უჩვეულო საკითხებს, ხოლო აუდიტს ინდივიდუალური პრაქ-ტიკოსი/აუდიტორი ატარებს, შეიძლება სასურველი იყოს კონსულ-ტაციების გავლა სხვა შესაფერისი გამოცდილების მქონე აუდი-ტორებთან ან აუდიტორის პროფესიულ ორგანიზაციასთან.~~

დოკუმენტაცია (იხ: მე-12 პუნქტი)

გ18. აუდიტის საერთო სტრატეგიის დოკუმენტაცია ~~იმ ძირითადი გა-დაწყვეტილებების ჩანაწერია,~~ მოიცავს იმ ძირითად გადაწყვეტი-

~~44. ასს 220, პუნქტები მე 15-17.~~

ლებებს, რომლებიც ეხება გარიგების დონეზე ხარისხის მართვას ~~რომელიც აუცილებლად არის მიჩნეული აუდიტის სათანადო დონეზე დასაგეგმად~~ და ასევე მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ გარიგების გუნდის ინფორმირების საშუალებების აღწერას ~~მიზნით~~. მაგალითად, აუდიტორმა აუდიტის საერთო სტრატეგია შეიძლება შეაჯამოს იმ ძირითადი გადაწყვეტილებების მემორანდუმში, რომლებიც შეეხება აუდიტის საერთო მასშტაბს, ვადებსა და ჩატარებას.

...

გ20ა. ასს 220-ის (გადასინჯული) შესაბამისად განხორციელებული გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მათი სამუშაოს მიმოხილვის დოკუმენტაცია შესაძლოა მოიცავდეს ასევე ზემოაღნიშნული ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მიმოხილვის დაგეგმილ ხასიათში, ვადებსა და მასშტაბში შეტანილი მნიშვნელოვანი ცვლილებების აღწერასაც.

...

დამატებითი მოსაზრებები პირველი აუდიტის გარიგების შესახებ
(იხ: მე-13 პუნქტი)

გ22. აუდიტის დაგეგმვის მიზანი და ამოცანა ერთნაირია პირველ აუდიტშიც და განმეორებით აუდიტშიც. თუმცა, პირველი აუდიტისთვის აუდიტორს შეიძლება დასჭირდეს დაგეგმვის სამუშაოების გაფართოება, ვინაიდან აუდიტორს, როგორც წესი, არა ექნება ამ სუბიექტთან ადრინდელი მუშაობის გამოცდილება, რაც გაითვალისწინება განმეორებითი აუდიტის გარიგებების დაგეგმვის დროს. ქვემოთ განხილულია დამატებითი საკითხები, რომლებიც შეიძლება გაითვალისწინოს აუდიტორმა პირველი აუდიტის გარიგებისთვის აუდიტის საერთო სტრატეგიისა და აუდიტის გეგმის შემუშავების დროს:

- თუ კანონმდებლობით არ იკრძალება, აუცილებელია შეთანხმების მიღწევა წინამორბედ აუდიტორთან, მაგალითად წინამორბედი აუდიტორის სამუშაო დოკუმენტების განხილვის შესაძლებლობის თაობაზე;
- ნებისმიერი მნიშვნელოვანი საკითხი (მათ შორის, ბუღალტრული აღრიცხვის პრინციპების, ან აუდიტისა და ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტების გამოყენება), რომელიც განხილული იყო ხელმძღვანელობასთან აუდიტორების თავდაპირველი შერჩევის დროს, ამ საკითხების ინფორმირება მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებისთვის და რა გავლენას ახდენს ეს საკითხები აუდიტის საერთო სტრატეგიასა და აუდიტის გეგმაზე;

- აუდიტის პროცედურები, რომელთა ჩატარება აუცლებელია საწყისი ნაშთების შესახებ საკმარისი და შესაფერისი აუდიტის მტკიცებულებების მოსაპოვებლად;[45]
- სხვა საპასუხო ზომები, რომლებიც ფირმას შემუშავებული და დანერგილი აქვს ~~პროცედურები, რომლებსაც მოითხოვს ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემა~~ პირველი აუდიტის გარიგებებისთვის (~~მაგალითად~~, მაგ., ფირმის ხარისხის ~~კონტროლის~~ მართვის სისტემამ შეიძლება მოითხოვოს სხვა პარტნიორის ან სხვა ზემდგომი პირის მონაწილეობა აუდიტის საერთო სტრატეგიის განხლვაში მნიშვნელოვანი აუდიტის პროცედურების დაწყებამდე, ან აუდიტორის დასკვნის განხილვაში მათი საბოლოო ვერსიის ჩამოყალიბებამდე).
- სხვა საპასუხო ზომები, რომლებიც ფირმას შემუშავებული და დანერგილი აქვს ~~პროცედურები, რომლებსაც მოითხოვს ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემა~~ პირველი აუდიტის გარიგებებისთვის (მაგალითად, ფირმის ხარისხის მართვის ~~კონტროლის~~ სისტემა შეიძლება მოითხოვდეს სხვა პარტნიორის ან სხვა ~~ზემდგომი~~ სათანადო უფლებამოსილების მქონე პირის მონაწილეობას აუდიტის საერთო სტრატეგიის მიმოხილვაში მნიშვნელოვანი აუდიტის პროცედურების დაწყებამდე, ან აუდიტორის დასკვნის განხილვაში მისი საბოლოო ვერსიის ჩამოყალიბებამდე).

დანართი

(იხ: პუნქტები მე-7-8 და გ8-გ11)

აუდიტის საერთო სტრატეგიის განსაზღვრის დროს გასათვალისწინებელი საკითხები

დანართში განხილულია ისეთი საკითხების მაგალითები, რომელთა გათვალისწინება აუდიტორს შეუძლია გარიგების დონეზე ხარისხის მართვისას ~~აუდიტის საერთო სტრატეგიის შემუშავებისას~~. ამ საკითხებიდან ბევრი გავლენას იქონიებს აუდიტის საერთო სტრატეგიასა და აუდიტორის დეტალურ გეგმაზე ტ. მაგალითები ბევრ ისეთ საკითხს მოიცავს, რომელიც მრავალ გარიგებას შეეფერება. ქვემოთ ჩამოთვლილი საკითხებიდან ზოგიერთის გათვალისწინება შეიძლება სხვა ასს-ებით მოითხოვებოდეს.

45. ასს 510 - „*პირველი აუდიტის გარიგება – საწყისი ნაშთები*“.

ამასთან, ყველა საკითხი ვერ იქნება ყველა აუდიტის გარიგებისთვის შესაფერისი და არც საკითხების ჩამონათვალია სრულყოფილი.

...

რესურსების ხასიათი, ვადები და მოცულობა

- ადამიანური, ტექნოლოგიური და ინტელექტუალური რესურსები, რომლებიც გამოყოფილი ან ხელმისაწვდომია გარიგების<u>თვის</u> ~~გუნდის~~ (მაგ., გარიგების გუნდის დაკომპლექტება ~~შერჩევა (მათ შორის, აუცილებლობის შემთხვევაში, გარიგების ხარისხის კონტროლის მიმომხილველის)~~ და აუდიტის სამუშაოს განაწილება გუნდის წევრებზე, მათ შორის, სათანადო გამოცდილების მქონე გუნდის წევრების განაწილება ისეთ სფეროებში, სადაც შეიძლება მაღალი იყოს არსებითი უზუსტობის რისკები.
- გარიგების ბიუჯეტის შედგენა, მათ შორის, შესაფერისი ოდენობის დროის გათვალისწინება ისეთი სფეროებისთვის, სადაც შეიძლება მაღალი იყოს არსებითი უზუსტობის რისკები.

ასს 315 (გადასინჯული 2019 წელს)

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

...

რისკის შეფასების პროცედურები და დაკავშირებული ქმედებები

...

სხვა შესაფერისი წყაროები

სხვა წყაროებიდან მოპოვებული ინფორმაცია

გ38. ინფორმაციის სხვა შესაფერის წყაროებს განეკუთვნება:

- აუდიტორის პროცედურები, რომლებიც ეხება დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან აუდიტის გარიგებაზე დათანხმებას, ან დამკვეთთან ურთიერთობის ან აუდიტის გარიგების გაგრძელებას ასს 220-ის <u>(გადასინჯული)</u> შესაბამისად, მათ შორის ამ პროცედურების შედეგად გამოტანილი დასკვნები;[46]

...

46. ასს 220 – „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა ~~კონტროლი~~*“, ~~მე 12~~ <u>22-24-ე</u> პუნქტები.

დარგობრივი, მარეგულირებელი და სხვა გარე ფაქტორები (იხ. 19(ა) (ii) პუნქტი)

დარგობრივი ფაქტორები

...

გ69. დარგმა, რომელშიც სუბიექტი საქმიანობს, შეიძლება გამოიწვიოს არსებითი უზუსტობის სპეციფიკური რისკების წარმოშობა, რაც განპირობებული იქნება ბიზნესის ხასიათით, ან რეგულირების დონით.

მაგალითი:

სამშენებლო დარგში გრძელვადიანი ხელშეკრულებები შესაძლოა ითვალისწინებდეს ამონაგებისა და ხარჯებისთვის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების გამოთვლას, რაც წარმოშობს არსებითი უზუსტობის რისკებს. ასეთ შემთხვევაში მნიშვნელოვანია, რომ გარიგების გუნდში ჩართულნი იყვნენ ~~ამ სფეროში საკმარისი ცოდნისა და გამოცდილების~~ სათანადო კომპეტენციისა და შესაძლებლობების მქონე წევრები.[47]

არსებითი უზუსტობის ყოვლისმომცველი რისკები მტკიცების დონეზე

...

მნიშვნელოვანი რისკები (იხ. 32-ე პუნქტი)

რატომ ადგენს აუდიტორი მნიშვნელოვან რისკებს და მათ გავლენას აუდიტზე

გ218. მნიშვნელოვანი რისკების განსაზღვრა აუდიტორს საშუალებას აძლევს, უფრო მეტი აქცენტი გადაიტანოს ისეთ რისკებზე, რომლებიც თანდაყოლილი რისკის დიაპაზონში ზედა ზღვარზე/ბოლოზე მდებარეობს, გარკვეული მოთხოვნილი საპასუხო ზომების გატარებით. მათ შორის:

- ...
- გარიგების პარტნიორის მიერ აუდიტის დოკუმენტაციის დროულად მიმოხილვა აუდიტის მიმდინარეობისას შესაფერის სტადიებზე საშუალებას იძლევა, რომ დროულად გადაიჭრას მნიშვნელოვანი საკითხები, მათ შორის მნიშვნელოვანი რისკები გარიგების პარტნიორისთვის მისაღები ფორმით, არაუგვიანეს აუდიტორის დასკვნის თარიღისა;[48]

47. ასს 220 (გადასინჯული), 25-28-ე პუნქტები მე ~~14 პუნქტი.~~

48. ასს 220 (გადასინჯული), პუნქტები 32-ე და გ87-გ89 მე ~~17 და გ19.~~

...

ასს 500 - *„აუდიტის მტკიცებულება“*

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

საკმარისი და შესაფერისი აუდიტის მტკიცებულებები
(იხ. მე-6 პუნქტი)

...

გ5. აუდიტის მტკიცებულებები აუცილებელია აუდიტორის მოსაზრებისა და დასკვნის განსამტკიცებლად. აუდიტის მტკიცებულებები, თავისი არსით, კუმულაციური ბუნებისაა და მათი მოპოვება ხდება აუდიტის პროცესში ჩატარებული აუდიტის პროცედურების შედეგად. თუმცა, შესაძლოა მოიცავდეს სხვა წყაროებიდან მოპოვებულ ინფორმაციასაც, როგორიცაა, მაგალითად წინა პერიოდების აუდიტი (იმ პირობით, თუ აუდიტორმა შეაფასა, ამგვარი ინფორმაცია ისევ რელევანტური და საიმედო არის თუ არა, როგორც მიმდინარე პერიოდის აუდიტის მტკიცებულება[49]), ან <u>ინფორმაცია, რომელიც ფირმას მოპოვებული აქვს დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან გარიგებაზე დათანხმებასა და დამკვეთთან ურთიერთობის ან გარიგების გაგრძელებასთან დაკავშირებული პროცედურებიდან</u> ~~აუდიტორული ფირმის ხარისხის კონტროლის პროცედურები, რომლებიც ეხება დამკვეთთან ურთიერთობის დამყარებას ან გაგრძელებას.~~ გარდა ამისა, სუბიექტის ბუღალტრული ჩანაწერებიც და სუბიექტის სხვა შიდა წყაროებიც აუდიტის მტკიცებულებების მნიშვნელოვანი წყაროა. ინფორმაცია, რომლის გამოყენება აუდიტორს შეუძლია აუდიტის მტკიცებულების სახით, შეიძლება მომზადებული იყოს ხელმძღვანელობის ექსპერტის მიერ, ან მოპოვებული იყოს გარე საინფორმაციო წყაროდან. აუდიტის მტკიცებულებები მოიცავს როგორც ხელმძღვანელობის მტკიცებების მხარდამჭერ და დამადასტურებელ ინფორმაციას, ასევე ისეთ ინფორმაციასაც, რომელიც ეწინააღმდეგება ამ მტკიცებებს. გარდა ამისა, ზოგ შემთხვევაში, აუდიტორი ინფორმაციის უქონლობასაც (მაგ., ხელმძღვანელობის უარი აუდიტორის მიერ მოთხოვნილი ოფიციალური წერილის წარდგენაზე) იყენებს და, მაშასადამე, ესეც აუდიტის მტკიცებულებას წარმოადგენს.

...

ინფორმაცია, რომელიც გამოიყენება აუდიტის მტკიცებულების სახით

რელევანტურობა და საიმედოობა (იხ. მე-7 პუნქტი)

---

49. ასს 315 (გადასინჯული <u>2019 წელს),</u> მე-16 პუნქტი.

გ30. როგორც აღნიშნულია გ1 პუნქტში, მართალია აუდიტის მტკიცებულებების მოპოვება, ძირითადად, აუდიტის პროცესში ჩატარებული აუდიტის პროცედურების შედეგად ხდება, მაგრამ, გარკვეულ სიტუაციებში, შეიძლება სხვა წყაროებიდან მოპოვებულ ინფორმაციასაც მოიცავდეს, როგორიცაა, მაგალითად, წინა პერიოდების აუდიტი, ან <u>ინფორმაცია, რომელიც ფირმას მოპოვებული აქვს დამკვეთთან ურთიერთობაზე ან გარიგებაზე დათანხმებასა და დამკვეთთან ურთიერთობის ან გარიგების გაგრძელებასთან დაკავშირებული პროცედურებიდან</u> ~~და აუდიტორული ფირმის ხარისხის კონტროლის პროცედურები, რომლებიც ეხება ახალი დამკვეთების აყვანასა და არსებული დამკვეთების შენარჩუნებას.~~ <u>და</u> ასევე გარკვეული დამატებითი პასუხისმგებლობების <u>შესრულებიდან,</u> რომლებსაც ითვალისწინებს კანონმდებლობა ან სათანადო ეთიკური მოთხოვნები (მაგალითად, ინფორმაცია, რომელიც ეხება სუბიექტის მიერ კანონმდებლობის მოთხოვნების დარღვევას). ნებისმიერი აუდიტის მტკიცებულების ხარისხზე გავლენას ახდენს იმ ინფორმაციის რელევანტურობა და საიმედოობა, რომელსაც ეყრდნობა.

...

ასს 540 (გადასინჯული) - *„სააღრიცხვო შეფასებებისა და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების აუდიტი“*

...

მოთხოვნები

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

...

რისკის შეფასების პროცედურები და დაკავშირებული ქმედებები

სპეციალიზებული უნარ-ჩვევები ან ცოდნა (იხ.: მე-15 პუნქტი)

გ61. ქვემოთ განხილულმა საკითხებმა შესაძლოა გავლენა იქონიოს აუდიტორის გადაწყვეტილებაზე იმის თაობაზე, გარიგების გუნდს ესაჭიროება თუ არა სპეციალიზებული უნარ-ჩვევები ან ცოდნა:[50]

- სააღრიცხვო შეფასებების სპეციფიკა გარკვეული ტიპის სამეწარმეო საქმიანობაში ან დარგში (მაგალითად, სასარგებლო

50. ასს 220 (<u>გადასინჯული</u>) – *„ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის <u>მართვა</u> ~~კონტროლი~~“, ~~მე-14 პუნქტი~~ <u>25-26-ე პუნქტები</u> და ასს 300 - „ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დაგეგმვა“*, პუნქტი 8(ე).

წიაღისეულის საბადოები, სასოფლო-სამეურნეო აქტივები, რთული ფინანსური ინსტრუმენტები და სადაზღვევო ხელშეკრულების ვალდებულებები);

...

ასს 600 - *„სპეციფიკური საკითხები – ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი (კომპონენტის აუდიტორის სამუშაოს ჩათვლით)“*

შესავალი

წინამდებარე ასს-ის მოქმედების სფერო

...

4. ასს 220-ის (გადასინჯული)[51] მიხედვით, ჯგუფის გარიგების პარტნიორი უნდა დარწმუნდეს, რომ პირებს, რომლებიც ჯგუფის აუდიტს ატარებენ, კომპონენტის აუდიტორების ჩათვლით, ერთობლივად გააჩნიათ სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები, მათ შორის საკმარისი დრო. ჯგუფის გარიგების პარტნიორი პასუხისმგებელია აგრეთვე ჯგუფის ~~აუდიტის გარიგების~~ გუნდის წევრების ხელმძღვანელობასა~~ზე,~~ და ზედამხედველობა~~ზე~~ ~~და შესრულებაზე~~. და მათი სამუშაოს მიმოხილვაზე.[52]

5. ჯგუფის გარიგების პარტნიორი იყენებს ასს 220-ში (გადასინჯული) მოცემულ მოთხოვნებს, მიუხედავად იმისა, ვინ ასრულებს კომპონენტის ფინანსურ ინფორმაციაზე სამუშაოს - ჯგუფის აუდიტის გარიგების გუნდი, თუ კომპონენტის აუდიტორი. წინამდებარე სტანდარტი ჯგუფის გარიგების პარტნიორს ეხმარება ასს 220-ის (გადასინჯული) მოთხოვნების შესრულებაში, როდესაც კომპონენტების ფინანსურ ინფორმაციაზე კომპონენტის აუდიტორები მუშაობენ.

...

მოთხოვნები

12. ასს 220-ის (გადასინჯული) გამოყენებისას ჯგუფის გარიგების პარტნიორმა უნდა განსაზღვროს, გონივრულობის ფარგლებში, მოსალოდნელია თუ არა საკმარისი და შესაფერისი აუდიტის მტკიცებულებების მოპოვება კონსოლიდაციის პროცესსა და კომპონენტების ფინანსურ ინფორმაციაზე, რომელსაც დაეფუძნება ჯგუფის

---

51. ასს 220 (გადასინჯული) - „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა* ~~*კონტროლი*~~“, ~~მე 14 და მე 15~~ 25-26-ე პუნქტები.

52. ასს 220 (გადასინჯული), 29-31-ე პუნქტები.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოთქმული აუდიტორული მოსაზრება. ამ მიზნით, ჯგუფის აუდიტის გარიგების გუნდმა იმ დონეზე უნდა შეისწავლოს ჯგუფი, მისი კომპონენტები და მათი გარემო, რაც საკმარისი იქნება სავარაუდოდ მნიშვნელოვანი კომპონენტების გამოსავლენად. როდესაც აუდიტორი მსგავსი კომპონენტების ფინანსურ ინფორმაციაზე მუშაობს, ჯგუფის გარიგების პარტნიორმა უნდა შეაფასოს, ჯგუფის აუდიტის გარიგების გუნდი შეძლებს თუ არა ამ კომპონენტების აუდიტორების მუშაობაში ჩართვას იმდენად, რაც აუცილებელია საკმარისი და შესაფერისი აუდიტის მტკიცებულებების მოსაპოვებლად. (იხ. პუნქტები გ10-გ12)

ასს 610 (გადასინჯული 2013 წელს) – *„შიდა აუდიტორების სამუშაოს გამოყენება“*

...

მოთხოვნები

...

შიდა აუდიტორების გამოყენება უშუალო დახმარებისთვის

...

34. გარე აუდიტორმა ასს 220-ის (გადასინჯული)[53] შესაბამისად უნდა უხელმძღვანელოს, ზედამხედველობა გაუწიოს და მიმოიხილოს შიდა აუდიტორების სამუშაო, რომელსაც ასრულებენ მოცემულ აუდიტთან დაკავშირებით. ამასთან:

    ა) შიდა აუდიტორების სამუშაოს ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მიმოხილვის ხასიათის, დროისა და ხარისხის განსაზღვრისას უნდა გაითვალისწინოს, რომ შიდა აუდიტორები არ არიან სუბიექტისგან დამოუკიდებლები და ზემოაღნიშნული პროცესები მიუსადაგოს წინამდებარე ასს-ის 29-ე პუნქტის შესაბამისად განხორციელებული შეფასების შედეგებს; და

    ბ) მიმოხილვის პროცედურები უნდა ითვალისწინებდეს შიდა აუდიტორების მიერ შესრულებულ გარკვეულ სამუშაოსთან დაკავშირებული ძირითადი აუდიტის მტკიცებულებების შემოწმებას გარე აუდიტორის მიერ.

---

53. ასს 220 (გადასინჯული) - *„ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა ~~კონტროლი~~.*

შიდა აუდიტორების მიერ შესრულებულ სამუშაოზე გარე აუდიტორის მიერ განხორციელებული ხელმძღვანელობა და ზედამხედველობა და ამ სამუშაოს მიმოხილვა საკმარისი უნდა იყოს იმისთვის, რომ გარე აუდიტორმა დაადგინოს ~~ის დასარწმუნებლად იმაში~~, რომ შიდა აუდიტორებმა მოიპოვეს საკმარისი და შესაფერისი აუდიტის მტკიცებულებები ამ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოტანილი დასკვნების განსამტკიცებლად. (იხ. პუნქტები გ40-გ41)

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

…

იმის განსაზღვრა, შესაძლებელია თუ არა შიდა აუდიტის განყოფილების სამუშაოს გამოყენება და თუ შესაძლებელია, რომელ სფეროებში და რა მოცულობით

შიდა აუდიტის განყოფილების შეფასება

…

სისტემატური და გეგმაზომიერი მიდგომის გამოყენება (იხ. პუნქტი 15(გ))

გ11. გარე აუდიტორის შეფასებაზე, იყენებს თუ არა შიდა აუდიტის განყოფილება სისტემატურ და გეგმაზომიერ მიდგომას, შეიძლება გავლენა მოახდინოს ისეთმა ფაქტორებმა, როგორიცაა:

- დოკუმენტირებული (დამტკიცებული) შიდა აუდიტის პროცედურების, ან სახელმძღვანელოს არსებობა, რომლებიც არეგულირებს რისკების შეფასებას, სამუშაო პროგრამების შედგენას, შესრულებული სამუშაოს დოკუმენტირებასა და ანგარიშის მომზადებას, მათი ადეკვატურობა და გამოყენება, ასევე როგორ და რამდენად შეესაბამება სუბიექტის ზომასა და მის სპეციფიკას;
- აქვს თუ არა შიდა აუდიტის განყოფილებას ხარისხის კონტროლის პოლიტიკა და პროცედურები, მაგალითად, შიდა აუდიტის განყოფილებისთვის შესაფერისი ~~ისეთი~~ პოლიტიკა და პროცედურები, ~~რომლებსაც ითვალისწინებს ხმკსს 1~~[54] ~~და შესაფერისია შიდა აუდიტის განყოფილებისთვის~~ (კერძოდ, რომლებიც დაკავშირებულია შიდა აუდიტის განყოფილების საქმიანობის მართვასთან, შრომით რესურსებთან და დავალებების შესრულებასთან), ან ხარისხის კონტროლის მოთხოვნები, რომლებსაც ითვალისწინებს შიდა აუდიტორების სა-

[54] ~~ხარისხის კონტროლის საერთაშორისო სტანდარტი (ხკსს) 1 „*ხარისხის კონტროლი ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტსა და მიმოხილვას და სხვა სახის მარწმუნებელ და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს*“.~~

თანადო პროფესიული ორგანიზაციის მიერ დადგენილი სტანდარტები. ასეთ ორგანიზაციებს სხვა შესაფერისი მოთხოვნების დადგენაც შეუძლიათ, მაგალითად, ხარისხის გარე ინსპექტირების ჩატარება პერიოდულად.

ასს 620 – *„აუდიტორის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენება“*

შესავალი

წინამდებარე ასს-ის მოქმედების სფერო

...

2. წინამდებარე ასს არ ვრცელდება:

   ა) სიტუაციებზე, როდესაც გარიგების გუნდი მოიცავს წევრს, ან კონსულტაციას მიიღებს პირის ან ორგანიზაციისაგან, რომელსაც ბუღალტრული აღრიცხვის ან აუდიტის სპეციფიკური სფეროს ექსპერტული ცოდნა გააჩნიათ, რასაც ეხება ასს 220 (გადასინჯული)[55]; ან

   ბ) აუდიტორის მიერ იმ პირის ან ორგანიზაციის მიერ შესრულებული სამუშაოს გამოყენებაზე, რომელსაც გააჩნია ექსპერტული ცოდნა ბუღალტრული აღრიცხვისა და აუდიტისგან განსხვავებულ სხვა სფეროში და რომლის მიერ აღნიშნულ სფეროში შესრულებულ სამუშაოს იყენებს სუბიექტი ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაში დახმარებისთვის (ხელმძღვანელობის ექსპერტი), რასაც ეხება ასს 500-ს[56].

...

მოთხოვნები

...

აუდიტის პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა

8. წინამდებარე ასს-ის მე-9-13 პუნქტებში მოცემულ მოთხოვნებთან მიმართებაში, აუდიტის პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა განსხვავებულია გარემოებების მიხედვით. აღნიშნული აუდიტის პროცედურების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის განსაზღვრისას აუდიტორმა უნდა გაითვალისწინოს შემდეგი: (იხ. პუნქტი გ10)

---

55. ასს 220 (გადასინჯული) - „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა ~~კონტროლი~~*,“ ~~პუნქტები გ11, გ21-გ23~~ გ19 პუნქტი.

56. ასს 500 - „*აუდიტის მტკიცებულება*,“ პუნქტები გ45-გ59.

ა) იმ საკითხის ბუნება, რომელთანაც დაკავშირებულია ექსპერტის სამუშაო;

ბ) იმ საკითხის არსებითი უზუსტობის რისკები, რომელთანაც დაკავშირებულია ექსპერტის სამუშაო;

გ) ექსპერტის სამუშაოს მნიშვნელობა მოცემული აუდიტის კონტექსტში;

დ) აუდიტორის ცოდნა ამ ექსპერტის გამოცდილებისა და ადრე შესრულებული სამუშაოს შესახებ; და

ე) ვრცელდება თუ არა ექსპერტზე აუდიტორის ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა ~~კონტროლის პოლიტიკა და პროცედურები.~~ (იხ. პუნქტები გ11-გ13)

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

აუდიტორის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენების საჭიროების დადგენა (იხ. მე-7 პუნქტი)

...

გ6. თუ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ბუღალტრული აღრიცხვის გარდა რომელიმე სხვა სფეროს ექსპერტული ცოდნაა გამოყენებული, აუდიტორი, რომელიც ბუღალტრულ აღრიცხვისა და აუდიტის უნარ-ჩვევებით არის აღჭურვილი, შეიძლება არ ფლობდეს ამ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ჩასატარებლად აუცილებელ ექსპერტულ ცოდნას. გარიგების პარტნიორი ვალდებულია დაადგინოს ~~დარწმუნდეს,~~ რომ გარიგების გუნდს და აუდიტორის ნებისმიერ ექსპერტს, რომელიც არ არის გარიგების გუნდის წევრი, ერთობლივად გააჩნიათ მოცემული აუდიტის ჩასატარებლად აუცილებელი სათანადო კომპეტენცია და შესაძლებლობები, მათ შორის საკმარისი დრო[57]. გარდა ამისა, აუდიტორს ევალება გარიგების შესასრულებლად საჭირო რესურსების ხასიათის, ვადებისა და მოცულობის განსაზღვრა[58]. იმის დადგენა, გამოიყენოს უნდა თუ არა აუდიტორის ექსპერტის სამუშაო და თუ გამოიყენებს, როდის და რა მოცულობით, აუდიტორს ეხმარება ზემოაღნიშნული მოთხოვნების შესრულებაში. აუდიტის პროცესში ან გარემოებების ცვლილების გამო, აუდიტორს შეიძლება დასჭირდეს აუდიტორის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენების თაობაზე ადრე მიღებული გადაწყვეტილებების გადასინჯვა.

---

57. ასს 220 (გადასინჯული), 25-28-ე პუნქტები ~~მე-14 პუნქტი.~~

58. ასს 300 - „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დაგეგმვა*,“ პუნქტი 8(ე).

გ7. აუდიტორმა, რომელიც არ არის ბუღალტრული აღრიცხვის ან აუდიტის გარდა სხვა სფეროების ექსპერტი, შეიძლება მაინც შეძლოს ამ საკითხების საკმარისად გაგება და აუდიტის ჩატარება აუდიტორის ექსპერტის გარეშე. ამის მიღწევა შესაძლებელია მაგალითად:
...

- გარკვეულ სფეროში განათლების მიღებით ან კვალიფიკაციის ამაღლებით. ეს შეიძლება მოიცავდეს ოფიციალური კურსების გავლას ან შესაბამის სფეროში ექსპერტული ცოდნის მქონე პირებთან განხილვას, რათა გაფართოვდეს თვითონ აუდიტორის შესაძლებელობა ამ სფეროში საკითხების განსახილველად და გადასაჭრელად. ამგვარი განხილვა განსხვავდება კონკრეტული გარმოებების შესახებ აუდიტორის ექსპერტთან გარიგების მიმდნარეობისას ჩატარებული კონსულტაციისგან, როდესაც ექსპერტს ინფორმაცია მიეწოდება ყველა შესაფერის ფაქტზე, რაც მას კონკრეტულ საკითხზე ინფორმირებული გადაწყვეტილების მიღების საშუალებას აძლევს[59].

...

აუდიტის პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა
(იხ. მე-8 პუნქტი)

გ10. წინამდებარე სტანდარტის 9-13-ე პუნქტებში მოცემულ მოთხოვნებთან მიმართებაში, აუდიტის პროცედურების ხასიათი, ვადები და მოცულობა განსხვავებულია და დამოკიდებულია არსებულ გარემოებებზე. მაგალითად, ქვემოთ განხილული ფაქტორები შეიძლება მიანიშნებდეს განსხვავებული ან უფრო გაფართოებული პროცედურების ჩატარების საჭიროებაზე, ვიდრე სხვა შემთხვევაში იქნებოდა საჭირო:

- აუდიტორის ექსპერტის სამუშაო დაკავშირებულია მნიშვნელოვან საკითხთან, რაც საჭიროებს სუბიექტურ და რთულ განსჯას;
- აუდიტორს ადრე არ გამოუყენებია აუდიტორის ექსპერტის სამუშაო და არ არის ინფორმირებული ამ ექსპერტის კომპეტენციის, შესაძლებლობებისა და ობიექტურობის შესახებ;
- აუდიტორის ექსპერტი ატარებს პროცედურებს, რომლებიც აუდიტის შემადგენელი ნაწილია, კონკრეტულ საკითხზე რეკომენდაციების მიცემის ნაცვლად;

---

[59] ასს 220 (გადასინჯული), გ99-გ102 პუნქტები ~~პუნქტი გ22.~~

- ექსპერტი აუდიტორის გარე ექსპერტს წარმოადგენს და, ამგვარად, მასზე არ ვრცელდება აუდიტორის ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა ~~კონტროლის პოლიტიკა და პროცედურები.~~

აუდიტორის ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა ~~კონტროლის პოლიტიკა და პროცედურები~~ (იხ. პუნქტი 8(ე))

გ11. აუდიტორის შიდა ექსპერტი შეიძლება იყოს აუდიტორის ფირმის პარტნიორი ან თანამშრომელი (ე.ი. მისი პერსონალი), მათ შორის, დროებითი თანამშრომელი და, მაშასადამე, მასზე შეიძლება ვრცელდებოდეს ამ ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა ~~კონტროლის პოლიტიკა და პროცედურები ხარისხის კონტროლის საერთაშორისო სტანდარტის~~ ხმსს 1-ის[60] ან ეროვნული მოთხოვნების შესაბამისად[61], რომლებიც არანაკლებ მომთხოვნია. ~~პირიქით,~~ აუდიტორის შიდა ექსპერტი ასევე შეიძლება იყოს ქსელის რომელიმე ფირმის პარტნიორი ან თანამშრომელი, მათ შორის, დროებითი თანამშრომელი და მასზე ვრცელდებოდეს ქსელის მოთხოვნებსა და მომსახურებასთან დაკავშირებული ფირმის პოლიტიკა ან პროცედურები ხმსს 1-ის შესაბამისად. ზოგიერთ შემთხვევაში, ქსელის ფირმის წარმომადგენელ აუდიტორის შიდა ექსპერტზე, ისევე როგორც აუდიტორის ფირმაზე, შეიძლება ვრცელდებოდეს ~~მისი ფირმა შეიძლება იყენებდეს აუდიტორის ფირმასთან საზიარო,~~ საერთო ხარისხის მართვის ~~კონტროლის~~ პოლიტიკა ან ~~სა და~~ პროცედურები ~~ს,~~ თუ ისინი იმავე ქსელის ნაწილია.

გ12. ხმსს 1 მოითხოვს, რომ ფირმამ განიხილოს მომსახურების პროვაიდერის რესურსების გამოყენების საკითხი, რაც მოიცავს გარე ექსპერტის გამოყენებასაც.[62] აუდიტორის გარე ექსპერტი არ არის გარიგების გუნდის წევრი და მასზე შეიძლება არ ვრცელდებოდეს ~~არ ვრცელდება ხარისხის კონტროლის საერთაშორისო სტანდარტის (ხკსს) 1 შესაბამისი~~[63] ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის ~~კონტროლის~~ პოლიტიკა ან ~~და~~ პროცედურები.[64] ~~თუმცა, ზოგიერთ იურისდიქციაში~~ გარდა ამისა, სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან დაკავშირებული ფირმის პოლიტიკა ან პროცედურები შეიძლება მოიცავ-

60. ხმსს 1 – „*ხარისხის ~~კონტროლი~~ მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან ~~და~~ მიმოხილვას, ან ~~და~~ სხვა სახის მარწმუნებელი ან ~~და~~ დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს*“, პუნქტი 16(ღ) ~~12 (ვ).~~

61. ასს 220 (გადასინჯული), ~~მე 2~~ 23-ე პუნქტი.

62. ხმსს 1, 32-ე პუნქტი.

63. ~~ხკსს 1, პუნქტი 12(ვ).~~

64. ხმსს 1, 16(ვ) პუნქტი.

დეს ისეთ პოლიტიკას ან პროცედურებს, რომლებიც ეხება აუდიტორის გარე ექსპერტს.[65] ზოგ შემთხვევაში, შეიძლება სათანადო ეთიკური მოთხოვნები ან კანონმდებლობა ~~მოითხოვებოდეს~~ ითვალისწინებდეს, რომ აუდიტორის გარე ექსპერტი ~~უნდა~~: ~~ს~~

- მიიჩნეოდეს გარიგების გუნდის წევრად (ე.ი. გარე ექსპერტზე ~~მიჩნევა და, ამგვარად, მასზე~~ შეიძლება ვრცელდებოდეს სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, მათ შორის, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული); ან
- ~~და~~ სხვა პროფესიული მოთხოვნები, ~~რომლებიც განსაზღვრულია კანონმდებლობით.~~

გ13. ~~გარიგების გუნდებს უფლება აქვთ დაეყრდნონ ფირმის ხარისხის კონტროლის სისტემას, თუ ფირმის ან სხვა მხარის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია საპირისპიროს არ მიუთითებს~~[66]. ~~აღნიშნული დაყრდნობის დონე იცვლება გარემოებების მიხედვით და ამან შეიძლება გავლენა იქონიოს აუდიტის პროცედურების ხასიათზე, ვადებსა და მოცულობაზე ისეთ საკითხებთან მიმართებაში, როგორიცაა:~~ როგორც ასს 220-შია (გადასინჯული) აღნიშნული, ხარისხის მართვა გარიგების დონეზე გამყარებულია ფირმის ხარისხის მართვის სისტემით და ითვალისწინებს აუდიტის გარიგების ხასიათსა და გარემოებებს.[67] მაგალითად, აუდიტორმა შეიძლება შეძლოს შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებულ ფირმის პოლიტიკაზე ან პროცედურებზე დაყრდნობა:

- კომპეტენცია და შესაძლებლობები, დაქირავებისა და სწავლების პროგრამების მეშვეობით;
- ობიექტურობა. აუდიტორის შიდა ექსპერტზე ვრცელდება სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, მათ შორის დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული;
- აუდიტორის მიერ აუდიტორის ექსპერტის სამუშაოს ადეკვატურობის შეფასება. მაგალითად, ფირმის ტრენინგის პროგრამები შეიძლება აუდიტორის შიდა ექსპერტებს ეხმარებოდეს მათი სპეციფიკური სამუშაოსა და აუდიტის პროცესის ურთიერთკავშირის გაგებაში. მსგავს ტრენინგებსა და ფირმის სხვა პროცესებზე დაყრდნობა ~~, რომლებიც აუდიტორის შიდა ექსპერ-~~

65. ხმსს 1, 29(ბ) პუნქტი.

~~66. ასს 220, მე-4 პუნქტი.~~

67. ასს 220 (გადასინჯული), გ4 პუნქტი.

~~ტების სამუშაოს მოცულობის განსაზღვრის პროტოკოლები,~~ შეიძლება გავლენას ახდენდეს აუდიტორის ექსპერტის სამუშაოს შეფასებისათვის განკუთვნილ აუდიტორის პროცედურების ხასიათზე, ვადებსა და მოცულობაზე;

- მარეგულირებელი და საკანონმდებლო მოთხოვნების დაცვა, მონიტორინგის პროცესის მეშვეობით;
- შეთანხმება აუდიტორის ექსპერტთან.

~~მსგავსი დაყრდნობა~~ ასს 220-ში (გადასინჯული)[68] აღწერილია საკითხები, რომელთა გათვალისწინება აუდიტორს შეუძლია იმის დასადგენად, უნდა დაეყრდნოს თუ არა ფირმის პოლიტიკას ან პროცედურებს. ფირმის პოლიტიკაზე ან პროცედურებზე დაყრდნობა არ ამცირებს აუდიტორის პასუხისმგებლობას, დაიცვას წინამდებარე ასს-ის მოთხოვნები.

აუდიტორის ექსპერტის კომპეტენცია, შესაძლებლობები და ობიექტურობა (იხ. მე-9 პუნქტი)

...

გ15. აუდიტორის კომპეტენციის, შესაძლებლობებისა და ობიექტურობის შესახებ ინფორმაციის მოპოვება შესაძლებელია სხვადასხვა წყაროდან, როგორიცაა, მაგალითად:

- ამ ექსპერტთან მუშაობის ადრინდელი გამოცდილება;
- ექსპერტთან გასაუბრება;
- მსჯელობა სხვა აუდიტორებთან ან პირებთან, ვინც იცნობენ ექსპერტის სამუშაოს;
- ინფორმაცია ამ ექსპერტის კვალიფიკაციის, პროფესიული ორგანიზაციების ან დარგობრივი ასოციაციების წევრობის, საქმიანობის ლიცენზიის ან გარე აღიარების სხვა ფორმების შესახებ;
- ექსპერტის მიერ გამოქვეყნებული ნაშრომები ან წიგნები;
- აუდიტორის ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა ~~კონტროლის პოლიტიკა და პროცედურები~~. (იხ. პუნქტები გ11-გ13)

...

შეთანხმება აუდიტორის ექსპერტთან (იხ. მე-11 პუნქტი)

...

68. ასს 220 (გადასინჯული), 4(ბ) და გ10 პუნქტები.

გ26. თუ აუდიტორსა და აუდიტორის ექსპერტს შორის არ არსებობს წერილობითი შეთანხმება, ამ შეთანხმების თაობაზე მტკიცებულება შეიძლება აისახოს, მაგალითად:

- დაგეგმვის მემორანდუმში, ან შესაბამის სამუშაო დოკუმენტებში, როგორიცაა აუდიტის პროგრამა;
- აუდიტორის ფირმის ხარისხის მართვის სისტემის პოლიტიკაში ~~სა და~~ ან პროცედურებში. აუდიტორის შიდა ექსპერტის შემთხვევაში ~~ის დადგენილი პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც ვრცელდება ამ ექსპერტზე~~, ფირმის ხარისხის მართვის სისტემა შეიძლება მოიცავდეს ~~ამ~~ ექსპერტის სამუშაოსთან დაკავშირებულ ~~კონკრეტულ~~ პოლიტიკას ან ~~ა და~~ პროცედურებს. აუდიტორის სამუშაო დოკუმენტებში ამ საკითხების დოკუმენტირების დონე დამოკიდებულია მსგავსი პოლიტიკის ან ~~ა და~~ პროცედურების ხასიათზე. მაგალითად, საჭირო არ არის აუდიტორის სამუშაო დოკუმენტებში რაიმეს დოკუმენტირება, თუ აუდიტორის ფირმას გააჩნია პროტოკოლი, რომელიც მოიცავს იმ გარემოებებს, რაშიც გამოიყენება ექსპერტის სამუშაო.

ასს 700 (გადასინჯული) – *„მოსაზრების ჩამოყალიბება და დასკვნის წარდგენა ფინანსური ანგარიშგების შესახებ“*

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

...

აუდიტორის დასკვნა (იხ. მე-20 პუნქტი)

…

აუდიტორის დასკვნა აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტისთვის

…

სათანადო ეთიკური მოთხოვნები

გ36. შესაძლებელია, რომ აუდიტორს კანონმდებლობით, აუდიტის ეროვნული სტანდარტებით ან აუდიტის გარიგების პირობებით მოეთხოვებოდეს აუდიტორის დასკვნაში უფრო ზუსტი ინფორმაციის მიწოდება ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებული სათანადო ეთიკური მოთხოვნების წყაროების, მათ შორის, იმ მოთხოვნების შესახებ, რომლებიც დამოუკიდებლობას ეხება.

გარიგების პარტნიორის სახელი და გვარი (იხ. 46-ე პუნქტი)

გ61. ~~ხჯსს 1[69] ფირმას ავალდებულებს ისეთი პოლიტიკისა და პროცედურების შემოღებას,~~ ხმსს 1-ის[70] მიხედვით ფირმის მიზანია, უზრუნველყოს ხარისხის მართვის ისეთი სისტემის შექმნა, დანერგვა და ფუნქციონირება, რომელიც ~~რომლებიც~~ უზრუნველყოფს მას დასაბუთებული რწმუნებით იმისა, რომ:

- ~~გარიგებები შესრულდება~~ ფირმა და მისი პერსონალი თავიანთ პასუხისმგებლობებს ასრულებენ პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად და გარიგებებსაც ასრულებენ ამგვარი სტანდარტებისა და მოთხოვნების დაცვით; და
- ფირმის ან გარიგების პარტნიორების მიერ გაცემული გარიგების დასკვნები (ანგარიშები) კონკრეტული გარემოებების შესაფერისია.

ხჯმსს 1-ის მიზნის ~~ზემოაღნიშნული მოთხოვნების~~ მიუხედავად, აუდიტორის დასკვნაში გარიგების პარტნიორის სახელისა და გვარის მითითება იმისთვისაა გამიზნული, რომ უფრო მეტი გამჭვირვალობა იქნეს უზრუნველყოფილი საფონდო ბირჟაზე კონტირებული სუბიექტების ფინანსური ანგარიშგების სრული პაკეტის აუდიტის შედეგად გაცემული აუდიტორის დასკვნის მომხმარებლებისთვის.

ასს 701 – *„აუდიტის ძირითადი საკითხების შესახებ ინფორმირება დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნაში“*

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

...

აუდიტის ძირითადი საკითხების განსაზღვრა (იხ. მე-9 და მე-10 პუნქტები)

...

~~69. ხჯსს 1 – „ხარისხის კონტროლი ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტსა და მიმოხილვას და სხვა სახის მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს“, 32-ე პუნქტი.~~

70. ხმსს 1 - „*ხარისხის მართვა ფირმებისთვის, რომლებიც ასრულებენ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს ან მიმოხილვას, ან სხვა სახის მარწმუნებელი ან დაკავშირებული მომსახურების გარიგებებს*“, მე-14 პუნქტი.

საკითხები, რომლებსაც აუდიტორის მნიშვნელოვანი ყურადღება დასჭირდა აუდიტში (იხ. მე-9 პუნქტი)

...

გ15. სხვადასხვა ასს განსხვავებული სპეციფიკური ინფორმაციის მიწოდებას მოითხოვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებისა და სხვებისთვის. ეს ინფორმაცია შეიძლება დაკავშირებული იყოს ისეთ სფეროებთან, რომლებიც აუდიტორის მნიშვნელოვან ყურადღებას საჭიროებს. მაგალითად:

- ასს 260 (გადასინჯული) მოითხოვს, რომ აუდიტორმა მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს ინფორმაცია მიაწოდოს იმ მნიშვნელოვანი სირთულეების შესახებ, რომლებსაც წააწყდა აუდიტის პროცესში.[71] ასს-ებში აღიარებულია, რომ პოტენციურად სირთულეები დაკავშირებულია, მაგალითად:
  - დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციებთან,[72] კერძოდ, აუდიტორის შესაძლებლობის შეზღუდვასთან, აუდიტის მტკიცებულებები მოიპოვოს იმის შესახებ, რომ დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციის ყველა სხვა ასპექტი (გარდა ფასისა) ეკვივალენტურია „გაშლილი ხელის მანძილის“ პრინციპით შესრულებული ანალოგიური ოპერაციის;
  - ჯგუფის აუდიტის შეზღუდვებთან, როდესაც მაგალითად, ჯგუფის აუდიტის გარიგების გუნდს უზღუდავენ ინფორმაციასთან წვდომას.[73]
- ასს 220 <u>(გადასინჯული)</u> ადგენს მოთხოვნებს გარიგების პარტნიორისთვის, რათა მან გარიგების გუნდისთვის უზრუნველყოს სათანადო კონსულტაციების გავლა ~~რთულ ან სადავო საკითხებთან დაკავშირებით~~ რთული ან სადავო საკითხების, <u>ან ისეთი საკითხების შესახებ, რომელთან დაკავშირებითაც კონსულტაციის გავლა სავალდებულოა ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების მიხედვით,[74] ასევე სხვა საკითხებთან დაკავშირებით, რომლებიც გარიგების პარტნიორის პროფესიული შეფასებით კონსულტაციას საჭიროებს</u>. მაგალითად, აუდიტორმა

---

71. ასს 260 (გადასინჯული), პუნქტები 16(ბ) და გ21.

72. ასს 550 - „*დაკავშირებული მხარეები*“, პუნქტი გ42.

73. ასს 600 - „*სპეციფიკური საკითხები – ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი (კომპონენტის აუდიტორების სამუშაოს ჩათვლით)*“, პუნქტი 49(დ).

74. ასს 220 <u>(გადასინჯული)</u> - „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის კონტროლი*“, ~~მე-18~~ <u>35-ე</u> პუნქტი.

შეიძლება კონსულტაცია გაიაროს ფირმის ფარგლებში ან ფირმის გარეთ სხვა პირებთან რომელიმე მნიშვნელოვან ტექნიკურ სკითხთან დაკავშირებით, რაც შეიძლება იმის მიმანიშნებელი იყოს, რომ ეს არის აუდიტის ძირითადი საკითხი. გარიგების პარტნიორს, სხვასთან ერთად, ასევე ევალება აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხებისა და განხორციელებული მნიშვნელოვანი განსჯის განხილვა გარიგების ხარისხის ~~კონტროლის~~ მიმომხილველთან ერთად.[75]

...

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების ინფორმირება

...

გ63. 17 (ბ) პუნქტის მოთხოვნა მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების ინფორმირებასთან დაკავშირებით იმის თაობაზე, რომ, აუდიტორის გადაწყვეტილებით, არ არსებობს აუდიტის ძირითადი საკითხი, რომლის შესახებაც ინფორმირება აუცილებელია აუდიტორის დასკვნაში, შეიძლება აუდიტორისთვის ხელსაყრელ შესაძლებლობას ქმნიდეს, რათა მან უფრო დეტალურად განიხილოს საკითხი სხვებთან ერთად (მათ შორის, გარიგების ხარისხის ~~კონტროლის~~ მიმომხილველთან, თუ ასეთი პირი დანიშნული იყო), ვისაც ესმის აუდიტი და ის მნიშვნელოვანი საკითხები, რომლებიც შეიძლება გამოვლენილიყო აუდიტის შედეგად. ამგვარი განხილვების შედეგად აუდიტორს შეიძლება მოუწიოს თავისი გადაყვეტილების გადახედვა იმის თაობაზე, რომ არ არსებობს აუდიტის ძირითადი საკითხები.

ასს 720 – *„აუდიტორის პასუხისმგებლობა სხვა ინფორმაციასთან მიმართებით“*

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

...

სხვა ინფორმაციის გაცნობა და განხილვა (იხ. მე-14-15 პუნქტები)

...

75. ასს 220, (გადასინჯული) ~~8ბ-19~~ 36-ე პუნქტი.

გ24. ასს 200-ის (გადასინჯული)[76] შესაბამისად, გარიგების პარტნიორს მოეთხოვება პასუხისმგებლობის აღება ~~აუდიტის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და ჩატარებაზე~~ გარიგების გუნდის წევრების ხელმძღვანელობასა და ზედამხედველობაზე, მათ მიერ შესრულებული სამუშაოს მიმოხილვის ჩატარებაზე[77], ასევე იმის დადგენაზე, ხელმძღვანელობის, ზედამხედველობისა და მიმოხილვის ხასიათი, ვადები და მასშტაბი დაგეგმილია და სრულდება ფირმის პოლიტიკის ან პროცედურების, პროფესიული სტანდარტებისა და შესაფერისი საკანონმდებლო და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად.[78] როდესაც გარიგების პარტნიორი განსაზღვრავს გარიგების გუნდში იმ წევრებს, რომლებსაც დაევალებათ მე-14-15 პუნქტების მოთხოვნების შესრულება, წინამდებარე ასს-ის მიზნებისთვის შეიძლება მიზანშეწონილი იყოს შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინება:

- გარიგების გუნდის წევრების გამოცდილება;
- გარიგების გუნდის წევრები, რომლებსაც ამ ამოცანების შესრულება უნდა დაევალოთ, აუდიტის შედეგად არიან თუ არა სათანადოდ ინფორმირებულები, იმ თვალსაზრისით, რომ შეძლონ შეუსაბამობების გამოვლენა სხვა ინფორმაციასა და მათ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციას შორის;
- რა დონის სუბიექტური განსჯა ესაჭიროება მე-14-15 პუნქტების მოთხოვნების შესრულებას. მაგალითად, შეიძლება გარიგების გუნდის ნაკლებად გამოცდილ წევრებს დაევალოს პროცედურების ჩატარება სხვა ინფორმაციაში მოცემული ისეთი თანხების შესაბამისობის შესაფასებლად, რომლებიც უნდა ედრებოდეს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებს;
- ჯგუფის აუდიტის შემთხვევაში - აუცილებელია თუ არა კომპონენტის აუდიტორის გამოკითხვა ამ კომპონენტთან დაკავშირებული სხვა ინფორმაციის განსახილველად.

~~76. ასს 22 „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის კონტროლი*“, პუნქტი 15(ა).~~

77. ასს 220 (გადასინჯული) -„*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა*“, 29-30-ე პუნქტები.

78. ასს 220 (გადასინჯული), 30 (ა) პუნქტი ~~მე 15.~~

ასს 805 (გადასინჯული) – „სპეციფიკური საკითხები – *ერთი ფინანსური ანგარიშგებისა და ფინანსური ანგარიშგების კონკრეტული ელემენტების, ანგარიშების ან მუხლების აუდიტი*“

...

გამოყენება და სხვა ახსნა-განმარტებითი მასალა

...

გარიგებაზე დათანხმებისას გასათვალისწინებელი საკითხები

ასს-ების გამოყენება (იხ. მე-7 პუნქტი)

გ5. ასს 200 მოითხოვს, რომ აუდიტორმა დაიცვას (ა) სათანადო ეთიკური მოთხოვნები, მათ შორის, დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული ისეთი მოთხოვნები, რომლებიც ეხება ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გარიგებებს და (ბ) მოცემული აუდიტის შესაფერისი ყველა ასს-ის მოთხოვნები. გარდა ამისა, ასს 200-ის თანახმად, აუდიტორმა უნდა შეასრულოს ნებისმიერი ასს-ის თითოეული მოთხოვნა, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც აუდიტთან დაკავშირებული კონკრეტული გარემოებებისთვის შესაფერისი არ არის მთელი ასს, ან ესა თუ ის მოთხოვნა შესაფერისი არ არის იმის გამო, რომ იგი პირობითია, ხოლო ასეთი პირობა არ არსებობს. გამონაკლის სიტუაციებში, აუდიტორს უფლება აქვს, საკუთარი შეფასებით, აუცილებლად მიიჩნიოს ამა თუ იმ ასს-ის რომელიმე შესაფერისი მოთხოვნიდან გადახვევა და ალტერნატიული აუდიტის პროცედურები ჩაატაროს ამ მოთხოვნის შესასრულებლად.

ასპშ 1000 – *„ფინანსური ინსტრუმენტების აუდიტის თავისებურებები“*

აუდიტის საერთაშორისო პრაქტიკის შენიშვნა (ასპშ) 1000 - *„ფინანსური ინსტრუმენტების აუდიტის თავისებურებები“* - უნდა განიხილებოდეს *„ხარისხის <u>მართვის</u>, ~~კონტროლის~~, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების დოკუმენტების ცნობარის“* - წინასიტყვაობასთან ერთად. აუდიტის საერთაშორისო პრაქტიკის შენიშვნები აუდიტორებს არანაირ დამატებით ვალდებულებებს არ აკისრებს იმ ვალდებულებების გარდა, რომლებსაც მოიცავს აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტები (ასს-ები) და არც ცვლის აუდიტორის პასუხისმგებლობას იმის შესახებ, რომ აუდიტორებმა უნდა დაიცვან ყველა აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტი, რომელიც ვრცელდება კონკრეტულ აუდიტზე. აუდიტის საერთაშორისო პრაქტიკის შენიშვნები პრაქტიკულ დახმარებას უწევს აუდიტორებს. ისინი იმისთვისაა გამიზნული, რომ გაავრცელონ

ეროვნული სტანდარტების დამუშავებაზე პასუხისმგებელმა ორგანზა-ციებმა, ან გამოიყენონ ეროვნულ დონეზე შესაბამისი მასალის მომზადებისას. გარდა ამისა, ასშ-ებში მოცემულია ისეთი მასალა, რომ-ლის გამოყენება შეუძლიათ აუდიტორულ ფირმებს საკუთარი პერსო-ნალის პრაქტიკული მომზადების პროგრამებისა და შიდა საფირმო სახელმძღვანელოს დასამუშავებლად.

...

II განყოფილება - ფინანსური ინსტრუმენტების აუდიტის თავისებურებები

დაგეგმვასთან დაკავშირებული საკითხები[79]

სპეციალური ცოდნისა და უნარების მქონე სპეციალისტების ჩართვა აუდიტში[80]

78. აუდიტორის კომპეტენტურობას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენი-ჭება აუდიტში, რომელიც მოიცავს ფინანსური ინსტრუმენტების, კერძოდ, რთული ფინანსური ინსტრუმენტების აუდიტორულ შემოწ-მებას. ასს 220-ის (გადასინჯული)[81] თანახმად, გარიგების პარტნიორმა ~~ი~~ უნდა დაადგინოს ~~დარწმუნდეს იმაში,~~ რომ გარიგების გუნდსა და აუდიტორის ნებისმიერ ექსპერტებს, რომლებიც არ არიან ამ გარიგების გუნდის წევრები, ერთობლიობაში გააჩნიათ კომპეტენცია და შესაძლებლობები, მათ შორის საკმარისი დრო აუდიტის ჩასა-ტარებლად ~~პროფესიული სტანდარტებისა და მოქმედი საკანონმდებ-ლო და მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად და კონკრე-ტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორის დასკვნის გასაცემად.~~

---

79. ასს 300 - „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დაგეგმვა*“ - ეხება აუდიტორის პასუხის-მგებლობას, რომელიც დაკავშირებულია ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დაგეგ-მვასთან.

80. თუ ასეთ პირს ცოდნა და გამოცდილება გააჩნია აუდიტისა და ბუღალტრული აღრიცხვის სფეროში, იმის მიუხედავად, ფირმის თანამშრომელი იქნება თუ გარედან მოწვეული სპეციალისტი, აღნიშნული პირი მიიჩნევა აუდიტის გარიგების გუნდის წევრად და მასზე ვრცელდება ასს 220-ის (გადასინჯული) - „*ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარისხის მართვა* ~~ვიძლევი~~“ - მოთხოვნები. თუ ასეთ პირს ცოდნა და გამოცდილება რომელიმე სხვა სფეროში გააჩნია (აუდიტისა და ბუღალტრული აღრიცხვის გარდა), იგი მიიჩნევა აუდიტორის ექსპერტად და მასზე ვრცელდება ასს 620-ის - „*აუდიტორის ექსპერტის სამუშაოს გამოყენება*“. ასს 620-ში ახსნილია, რომ აუდიტის ან ბუღალტრული აღრიცხვის სფეროში სპეციალიზაციისა და სხვა სფეროს ცოდნისა და გამოცდილების გამიჯვნა პროფესიული განსჯის საგანია. მეორე მხრივ, აღნიშნულია, რომ შესაძლებელია ფინან-სური ინსტრუმენტების აღრიცხვის მეთოდების ცოდნისა (ცოდნა და გამოცდილება ბუღალტრული აღრიცხვისა და აუდიტის სფეროში) და ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასების რთული მეთოდების ცოდნის (ცოდნა და გამოცდილება სხვა სფეროში, ბუღალტრული აღრიცხვისა და აუდიტის გარდა) გამიჯვნა.

81. ასს 220 (გადასინჯული), ~~მე 14~~ 26-ე პუნქტი.

გარდა ამისა, სათანადო ეთიკური მოთხოვნები[82] მოითხოვს, რომ აუდიტორმა დაადგინოს, გარიგებაზე დათანხმება ხომ არ შეუქმნის საფრთხეს ეთიკის ძირითადი პრინციპების, მათ შორის პროფესიული კომპეტენციისა და სათანადო გულისხმიერების პრინციპების დაცვას. მომდევნო 79-ე პუნქტში განხილულია სანიმუშო საკითხები, რომლებიც შეიძლება აუდიტორს გამოადგეს ფინანსური ინსტრუმენტების განხილვაში.

...

80. გარკვეული ტიპის ფინანსურმა ინსტრუმენტებმა და მათმა გამოყენებამ, ასევე ბუღალტრული აღრიცხვის შესაბამისი მოთხოვნების სირთულემ და საბაზრო პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს იმის აუცილებლობა, რომ გარიგების გუნდმა კონსულტაციებისთვის[83] მიმართოს ბუღალტრული აღრიცხვისა და აუდიტის სხვა სპეციალისტებს (როგორც ფირმის ფარგლებში, ასევე ფირმის გარეთ), რომლებსაც გააჩნიათ ტექნიკური (მეთოდოლოგიური) ცოდნა ბუღალტრულ აღრიცხვაში, ან ცოდნა და გამოცდილება აუდიტის სფეროში. კონსულტაციების აუცილებლობის დასადგენად გასათვალისწინებელია შემდეგი ფაქტორები:

- გარიგების გუნდის შესაძლებლობები და კომპეტენტურობა, მათ შორის გუნდის წევრების გამოცდილება;
- სუბიექტის მიერ გამოყენებული ფინანსური ინსტრუმენტების პარამეტრები;
- უჩვეულო გარემოებების ან გარიგებასთან დაკავშირებული რისკების გამოვლენა, ასევე აუცილებელია თუ არა პროფესიული განსჯის გამოყენება, განსაკუთრებით არსებითობასა და მნიშვნელოვან რისკებთან დაკავშირებით;
- საბაზრო პირობები.

82. ~~ბესსს ის „ეთიკის კოდექსი პროფესიონალი ბუღალტრებისთვის“, პუნქტები 210.1 და 210.6.~~

83. ასს 220-ის (გადასინჯული) ~~18(ბ)~~ 35-ე პუნქტის შესაბამისად, გარიგების პარტნიორმა ~~ა დარწმუნებული~~ უნდა დაადგინოს, რომ გარიგების გუნდის წევრებმა გაიარეს სათანადო კონსულტაცია აუდიტის მსვლელობისას, როგორც გარიგების გუნდის ფარგლებში, ისე გარიგების გუნდის გარეთ, შესაფერისი დონის სხვა პირებთან, ფირმაში ან ფირმის გარეთ.

ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაცია® ანუ IFAC® ხელს უწყობს IAASB-ს ორგანიზაციული სტრუქტურისა და იმ პროცესების განხორციელების მხარდაჭერას, რომელსაც ეფუძნება IAASB-ს საქმიანობა.

IAASB და IFAC პასუხს არ აგებენ იმ ზარალზე, რომელიც განიცადა პირმა, წინამდებარე გამოცემაში გამოყენებული მასალის საფუძველზე მოქმედების ან თავის შეკავების შედეგად, მიუხედავად იმისა, რითი იყო გამოწვეული ეს ზარალი, დაუდევრობით თუ სხვა მიზეზით.

International Standards on Auditing (აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Assurance Engagements (მარწმუნებელი გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Review Engagements (მიმოხილვის გარიგებების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Related Services (აუდიტთან დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო სტანდარტებს), International Standards on Quality Control (ხარისხის კონტროლის საერთაშორისო სტანდარტებს), International Auditing Practice Notes (აუდიტის საერთაშორისო პრაქტიკის შენიშვნებს), განსახილველ პროექტებს, საკონსულტაციო დოკუმენტებსა და IAASB-ს სხვა პუბლიკაციებს გამოსცემს IFAC და საავტორო უფლებაც IFAC-ს ეკუთვნის.

საავტორო უფლება © 2022 წლის დეკემბერი, ეკუთვნის IFAC-ს. ყველა უფლება დაცულია. პირადი ან არაკომერციული სარგებლობისთვის (ე.ი. პროფესიული ან კვლევის მიზნებისთვის) შესაძლებელია ამ სახელმძღვანელოს ორიგინალური ვერსიის უფასოდ გადმოწერა, ან ყიდვა www.iaasb.org ვებგვერდის მეშვეობით. ამ დოკუმენტის თარგმნის, გამრავლების, შენახვის, გადაცემის ან სხვა ანალოგიური წესით გამოყენებისთვის აუცილებელია IFAC-ის წერილობითი ნებართვა.

The 'International Auditing and Assurance Standards Board', 'International Standards on Auditing', 'International Standards on Assurance Engagements', 'International Standards on Review Engagements', 'International Standards on Related Services', 'International Standards on Quality Control', 'International Auditing Practice Notes', 'IAASB', 'ISA', 'ISAE', 'ISRE', 'ISRS', 'ISQC', 'IAPN' და ლოგო IAASB IFAC-ის სავაჭრო ნიშნებია, ან IFAC-ის რეგისტრირებული სავაჭრო და მომსახურების ნიშნებია აშშ-სა და სხვა ქვეყნებში.

საავტორო უფლების, სავაჭრო ნიშნებისა და ნებართვის შესახებ ინფორმაციის მისაღებად გთხოვთ მიმართოთ permissions ან დაგვიკავშირდეთ permissions@ifac.org.

IAASB International Auditing and Assurance Standards Board

529 Fifth Avenue, NewYork, NY 10017
T+1(212) 286-9344 F+1(212) 286-9570
www.iaasb.org

978-1-60815-543-9

წინამდებარე ხარისხის კონტროლის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარი, 2021 წლის გამოცემა, რომელიც მოამზადა International Auditing and Assurance Standards Board და 2022 წლის დეკემბერში ინგლისურ ენაზე გამოსცა International Federation of Accountants (IFAC), ქართულ ენაზე თარგმნა ფინანსთა სამინისტროს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურმა 2023 წლის მაისში და გამოიცემა IFAC-ის ნებართვით. *ხარისხის კონტროლის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარის 2021 წლის გამოცემის* თარგმნის პროცედურული პროცესი განიხილა IFAC-მა და თარგმანი შესრულდა *„დადგენილება პოლიტიკის შესახებ - IFAC-ის მიერ გამოცემული სტანდარტების თარგმნისა და გამრავლების პოლიტიკა“* - შესაბამისად. *ხარისხის კონტროლის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარის 2021 წლის გამოცემის* დამტკიცებულ ტექსტად მიიჩნევა IFAC-ის მიერ ინგლისურ ენაზე გამოცემული ტექსტი. IFAC თავის თავზე არ იღებს არანაირ პასუხისმგებლობას თარგმანის სისწორესა და სისრულეზე, ან ქმედებებზე, რომლებიც შეიძლება მოჰყვეს ცნობარის გამოყენებას.

ხარისხის კონტროლის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარი, 2021 წლის გამოცემა, ინგლისურენოვანი ტექსტი © 2022 წ. International Federation of Accountants (IFAC). ყველა უფლება დაცულია.

ხარისხის კონტროლის, აუდიტის, მიმოხილვის, სხვა მარწმუნებელი და დაკავშირებული მომსახურების საერთაშორისო დოკუმენტების ცნობარი, 2021 წლის გამოცემა, ქართულენოვანი ტექსტი © 2023 წ. International Federation of Accountants (IFAC). ყველა უფლება დაცულია.

ორიგინალური ვერსიის სახელწოდება: *Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2021 Edition*

ISBN: 978-1-60815-507-1

წინამდებარე დოკუმენტის გამრავლების, შენახვის, ან გადაცემის, ან სხვა ანალოგიური მიზნით გამოყენებისთვის ნებართვის მისაღებად დაგვიკავშირდით: Permissions@ifac.org

სავაჭრო ნიშნები, რეგისტრირებული სავაჭრო ნიშნები და მომსახურების ნიშნები

International Auditing and Assurance Standards Board®

IAASB®

International Standards on Auditing®

International Standards on Assurance Engagements™

International Standards on Review Engagements™

International Standards on Related Services™

International Standards on Quality Control™

International Standards on Quality Management™

International Auditing Practice Notes™

ISA®

ISAE™

ISRE™

ISRS™

ISQC™

ISQM™

IAPN™